

HÍRADÓ

XX. ÉVFOLYAM, 38. SZÁM

ÁRA: 1.50 FORINT

1976. SZEPTEMBER 18.

A norvég külügyminiszter látogatása

Első alkalommal került sor norvég külügyminiszter magyarországi látogatására. Trygve Bratteli norvég miniszterelnök 1974. októberi magyarországi látogatása óta a két ország kapcsolatai eredményesen fejlődtek. A Magyar Népköztársaság és Norvégia államközi kapcsolatainak szélesedését több kétoldalú egyezmény jelözi.

Kétoldalú kapcsolatainkról mindkét külügyminiszter kedvezően nyilatkozott. Megállapodtak, hogy további erőfeszítéseket tesznek hosszú lejáratú kereskedelmi megállapodás megkötésére. A két külügyminisztérium vizsgálat tárgyává teszi, hogy milyen konkrét intézkedésekre van lehetőség a helsinki záróokmányban foglaltak végrehajtása érdekében magyar-norvég viszonylatban.

A két külügyminiszter a tárgyalások során nagy figyelmet szentelt a nemzetközi helyzet időszerű kérdéseinek a megvitatására. Részletesen foglalkoztak az európai helyzettel, és hangsúlyozták, hogy mindkét kormány kiáll a helsinki záróokmányban foglaltak maradéktalan megvalósítása mellett. Kicsérélték nézeteiket az 1977. évi belgrádi találkozó előkészítéséről. Mindkét fél hozzá kíván járulni ahhoz, hogy a belgrádi találkozó

konstruktív szellemben tárgyalja meg a záróokmány végrehajtását. Külügyminiszterünk részletesen szövegezte az enyhülés eredményeiről és az útjában álló akadályozó tényezőkről, amelyeknek a leküzdése a nemzetközi béke és biztonság további megszilárdításának előfeltétele.

Rendkívül hasznosnak, konstruktívnak és nyíltan minősítették budapesti tárgyalásait Knut Frydenlund norvég külügyminiszter azon a budapesti sajtóértekezleten, amelyet Prágába történő továbbutazása előtt tartott. Előjáróban emlékeztetett rá, hogy a két ország politikai és gazdasági kapcsolatai korábban lassan fejlődtek, és lényegében csak a norvég kormányfő 1974-es budapesti látogatása óta váltak aktívabbá. Knut Frydenlund reményét fejezte ki, hogy a most véget ért budapesti látogatása, illetve a magyar kormányfő és külügyminiszter jövő évre tervezett norvégiai útja a kapcsolatok erősítését, az együttműködés bővítését eredményezi majd.

Puja Frigyes külügyminiszterrel folytatott tárgyalásairól szólva elmondta, hogy a nemzetközi kérdések közül min-

denekelőtt az európai helyzetre koncentráltak, és széles körű egyetértés mutatkozott meg abban, hogy az enyhülési folyamatot erősíteni kell, mert annak nincs alternatívája. Knut Frydenlund szerint a külügyminiszterek egyetértettek abban is, hogy az enyhülési folyamat az utóbbi egy évben lelassult, és ezért szükség van az akadályok megvizsgálására. — Itt különböző nézeteket vallottunk, de erről is nagyon nyíltan beszéltünk, és én úgy vélem, hogy ez előfeltétele az akadályok leküzdésének — mondotta.

— A magyar-norvég külügyminiszteri tárgyalásokon megvitattuk azt is — mondotta —, miként ösztönözhetjük a gazdasági együttműködést. Tény, hogy a kereskedelmi kapcsolat a két ország között eléggé szerény. Az előrelépés végett tárgyalunk hosszú lejáratú kereskedelmi megállapodás megkötéséről.

A kétoldalú kapcsolatok fejlesztésében Knut Frydenlund fontosnak mondotta a kulturális egyezmény ratifikációs okmányainak kicserélését. — Ez a keretmegállapodás jó irányba tett lépés, s a két ország feladata, hogy e kereteket tartalommal töltsék meg — jelentette ki.

A mozambiki külügyminiszter látogatása

Joaquim A. Chissano, a Mozambiki Népi Köztársaság külügyminisztere Puja Frigyes meghívására hivatalos baráti látogatást tett Magyarországon.

A külügyminiszterek áttekintették az országai kétoldalú kapcsolatainak bővítésével összefüggő kérdéseket, és véleményt cseréltek a legfontosabb időszerű nemzetközi kérdésekről, különös tekintettel az afrikai problémákra.

Megelégedéssel állapították meg, hogy a világpolitikában tovább erősödik az enyhülés irányzata. Kifejezték meggyőződésüket, hogy az enyhülés további térnyerése a világ valamennyi népének és országának alapvető érdeke. Egyetértettek abban, hogy a politikai és gazdasági téren eddig elért eredményeket a fegyverkezési hajszra csökkentésére vonatkozó megállapodásoknak kell követniük.

A két külügyminiszter egyetértett abban, hogy a nemzetközi enyhülés teremtette kedvező feltételek között erősödtek a szocializmus és a haladás erőinek pozíciói. Kivívták függetlenségüket a volt portugál gyarmatok és utolsó szakaszába lépett az imperialiszmus gyarmati rendszerének felszámolása. Az Afrika déli részén élő népek sorsa és általában a haladás szempontjából kiemelkedő jelentősége van a FRELIMO által vezetett mozambiki nép győzelmének, s annak, hogy a Mozambiki Népi Köztársaság egy új társadalmi rend létrehozása mellett kötelezte el magát.

A két fél nyilvánította, hogy a jövőben is támogatják Zimbabwé, Namíbia és Dél-Afrika népeinek harcát az egyenlőségért, a szabadságért és a nemzeti függetlenségért. Hangsúlyozták, hogy az imperialiszmus, a kolonializmus és a neokolonializmus elleni küzdelem sikerének záloga a világ minden antiimperialista erejének egysége.

A külügyminiszterek megelégedéssel nyugtázták, hogy az el nem kötelezett mozga-

lom egyre jelentősebb szerepet tölt be a nemzetközi politikai életben és kedvezően befolyásolja azt.

Aggodalmukat fejezték ki amiatt, hogy a Közél-Keleten a feszültség fokozódott és a helyzet bonyolultabb lett. Támogatnak minden olyan kezdeményezést, amely elősegíti a probléma igazságos és tartós rendezését, de elítélik az olyan akciókat, amelyeknek nyilvánvaló célja az átfogó rendezés előzárása, Izrael pozícióinak erősítése.

A bilaterális kapcsolatokat áttekintve a külügyminiszterek megállapították, hogy a két népnek a mozambiki ha-

zafiak fegyveres felszabadító harca idején kialakult szoros együttműködése jó alapot biztosít az államközi kapcsolatok további erősítéséhez és bővítéséhez. Megállapodtak abban, hogy az igények és a lehetőségek ismeretében mindkét fél tanulmányozza az együttműködés elmélyítésének konkrét lehetőségeit politikai, gazdasági, műszaki-tudományos és kulturális téren.

A mozambiki külügyminiszter hivatalos látogatásra hívta meg a Mozambiki Köztársaságba Puja Frigyes külügyminisztert, aki a meghívást köszönéssel elfogadta.

A PFSZ-t felvették tagként az Arab Ligába

Az Arab Liga kairói székházában megtartották az arab országok külügyminiszteri tanácsának 66. ülését. Az arab országok közötti ellentétek a jelek szerint mindinkább a közös intézmények működését. A liga húsz tagállamának többsége csak alacsony szintű delegációval képviseltette magát, pedig a napirenden több fontos kérdés szerepelt. Az Arab Liga szóvivője bejelentette, hogy a külügyminiszteri tanács rendkívüli ülése javasolta, hívják össze a 8. arab csúcserkekezletet október harmadik hetében.

Az Arab Liga külügyminiszteri tanácsa úgy döntött, hogy a Palesztinai Felszabadítási Szervezetet a liga teljes jogú tagjának ismeri el. A PFSZ felvételét Egyiptom javasolta. Az Arab Liga tagjainak száma ezzel 21-re emelkedett.

Az ülésen úgy döntöttek, hogy a következő arab-afrikai csúcstalálkozót Kairóban tartják meg, jövő február végén vagy március elején.

Hírügynökségi tudósítások szerint közben Libanon ösz-

szes frontjain tovább folytatódtak a fegyveres összecsapások a hazafias erők és a jobboldali keresztény alakulatok között. A bejrúti harcok kiszélesítéséről tájékoztat a TASZSZ hírügynökség. A város kereskedelmi központjában és dél-nyugati részén vívók kölcsönösen megsértik a lakónegyedekre vonatkozó korábbi fegyvernyugvási megállapodást.

A Time amerikai hetilap olyan értesítéseket közölt, hogy Izrael és a libanoni rekciós körök titkos megállapodást kötöttek. Ennek értelmében Izrael fegyvereket és hadianyagot szállít a jobboldali alakulatoknak, csoportjaikat katonai kiképzésben részesítik Izraelben, és blokáda alá veszi a nemzeti hazafias erők ellenőrzése alatt álló tengeri kikötőket. Az amerikai hetilap beszámolójából kitetszik, hogy az izraeli tengeri kalózok eddig hat olyan hajót fogtak el, amelyek a palesztinaiak és a libanoni haladó erők részére szállítottak felszerelést, amit azután Izrael a jobboldali keresztény erőknek adott át.

Meghalt Mao Ce-tung

Szeptember 9-én, 83 éves korában, Pekingben elhunyt Mao Ce-tung, a Kínai Kommunista Párt Központi Bizottságának elnöke.

A halálhírt a KKP KB, az Országos Népi Gyűlés állandó bizottsága, az Államtanács és a KKP KB katonai bizottsága „Az egész párhoz, az egész hadsereghez és az ország összes nemzetiségéhez” intézett üzenetben adta hírül.

Az üzenet szerint a halált, amely 1976. szeptember 9-én, pékingsi idő szerint 0 óra 10 perckor következett be, Mao Ce-tung „betegségének súlyosbodása” idézte elő.

A Kínai Népköztársaság vezető párt- és állami szervei Mao Ce-tung halála alkalmából egyhetes gyászot rendeltek el. Az elnök nyilvános temetési gyászszertartására Pekingben, szeptember 18-án kerül sor.

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága, valamint a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa és Minisztertanácsa Mao Ce-tung, a Kínai Kommunista Párt elnökének elhunytá alkalmából részvétlétvitatot küldött a Kínai Kommunista Párt Központi Bizottságához, a Kínai Népköztársaság Országos Népi Gyűlése Állandó bizottságához és Államtanácsához.

Ford nyilatkozata a SALT-ról

Gerald Ford, az Egyesült Államok elnöke, az U. S. News and World Report című folyóiratnak adott nyilatkozatában értékelte a stratégiai támadó fegyverzet korlátozásáról folytatott szovjet-amerikai tárgyalások helyzetét és kilátásait.

— Ha az idén nem is kötöttük meg a stratégiai fegyverzet korlátozásáról szóló egyezményt, igyekeznünk fogunk kölcsönösen előnyös egyezményt kötni 1977-ben — mondotta. Szavai szerint egy ilyen egyezmény megkötése nem függ az amerikai elnökválasztási harc megfontolásaitól. — Ha sikeres egyezményt érhetünk el, akkor azt mindentől függetlenül megkötjük. Szüntelenül foglalkozunk ezzel a problémával, mivel a stratégiai fegyverzet korlátozására vonatkozó jó egyezmény megfelel a két ország és az egész világ érdekeinek — hangoztatatta az elnök, majd rámutatott: — Ha nem kötjük meg a stratégiai fegyverzet korlátozására vonatkozó második egyezményt, különös tekintettel rá, hogy 1977. október 3-án lejár az első egyezmény hatálya, még tovább növekszenek majd a hadászati fegyverzet fordítandó kiadások. Ez pedig pénzügyi problémát teremtene a szövetségi kormány számára.

Gerald Ford bírálóan nyilatkozott Carter demokrata párti elnökjelöltnek arról a kijelentéséről, hogy alkalmaznak gazdasági nyomást a Szovjetunióval való tárgyalásokon az egyoldalú előnyök elérésére. — Úgy gondolom, hogy katonai vonatkozásban elérhetjük az ésszerű megállapodásokat, és nincs szükségünk a „nyomás” eszközeként felhasználni a gazdasági emelöket — jegyezte meg az elnök.

A Bolgár Népköztársaság nemzeti ünnepe

Legnagyobb nemzeti ünnepekről, történelmükről, történelmük fordulópontjairól emlékeznek meg a bolgár dolgozók: 32 évvel ezelőtt a nép, kommunista pártja vezetésével, a gyors ütemben előrenyomuló szovjet hadsereg sikereire támaszkodva, ezen a napon söpörte el az országbitoló fasizta klikket és vette kezébe sorsa irányítását. Győzelméért nagy árat fizetett a bolgár nép, hiszen a három évig tartó partizánháborúban 30 ezer hazafi áldozta életét. S még újabb ezrek haltak hősi halált a csatatereken, amikor a szovjet hadsereg oldalán bekapcsolódtak a többi kelet-európai állam — köztük Magyarország — felszabadításáért, a hitleri fasizmus teljes megsemmisítéséért folyó harcokba.

Az óriási véráldozat nem volt hiabavaló: 1944. szeptember 9-én új időszerűségi kezdődött Bulgáriában, megnyílt az új egy boldogabb jövő felé. A bolgár népre nemcsak a háború okozta sebek begyógyítása várt, hanem évszázadok mulasztását is pótolnia kellett, hiszen az ország korábbi gazdái csak párját ritkító nyomort, torz szerkezetű gazdaságot és mérhetetlen kulturális elmaradottságot hagytak örökül a születő új rendre.

Lengyelország

Edward Gierek beszámolója a LEMP KB pléniumán

Varsóban megtartották a Lengyel Egyesült Munkáspárt Központi Bizottságának plenáris ülését. Az ülésen Edward Gierek, a LEMP KB első titkára elnökölt.

A napirenden a LEMP KB Politikai Bizottságának beszámolója szerepelt a LEMP VII. kongresszusán a mezőgazdaság fejlesztéséről hozott határozatok végrehajtásáról.

Az ülésen jelen volt Stanislaw Gucwa, az Egyesült Párt elnöke. A tanácskozársra meghívták a párt- és a gazdasági élet sok vezetőjét, valamint különböző tudományágak mezőgazdasággal foglalkozó képviselőit is.

A mezőgazdaság fejlődésével foglalkozó politikai bizottsági beszámolót ismertette Edward Gierek, a LEMP KB első titkára rámutatott, hogy az utóbbi hónapokban vaiamennyi lengyel állampolgár figyelmének középpontjában álltak a piaci ellátás és az árstruktúra problémái, amelyek közvetlenül összefüggnek a mezőgazdasággal. A beszámoló hangsúlyozta, hogy az előző öt éves tervidőszakban a mezőgazdasági termelés fejlődése jelentős volt ugyan, de egyenetlen. Szükségessé vált jelentős mennyiségű gabona és takarmány importja, s ugyanakkor korlátozni kellett az élelmiszercikkek exportját. Ezek a lépések lehetővé tették a legélesebb piaci feszültségek enyhítését.

A jelenlegi öt éves tervidőszakban lényegesen nagyobb arányú beruházásokat eszközölnek a mezőgazdaság fejlesztésére. A mezőgazdaság az előző öt évinél 80 százalékkal több gépet kap. A korábbinál lényegesen nagyobb összegeket szándékoznak fordítani műtrágyázásra, talajjavításra és az állattenyésztéshez szükséges épületekre.

— Célnak — folytatta Edward Gierek — modern és termelékeny mezőgazdaság kialakítása. Kedvező feltételeket teremtenünk mind az állami, szövetkezeti, mind az egyéni gazdaságok fejlődése számára.

A tehetséges bolgár nép nagy lendülettel látott hozzá a gyökeres társadalmi-gazdasági átalakulásokat célul tűző programja végrehajtásához. Szorgalmas munkájukkal a bolgár dolgozók az elmaradott agrárországban történelmileg rövid idő alatt dinamikus fejlődő ipart, korszerű fasiszta klikket és vette kezébe sorsa irányítását. Győzelméért nagy árat fizetett a bolgár nép, hiszen a három évig tartó partizánháborúban 30 ezer hazafi áldozta életét. S még újabb ezrek haltak hősi halált a csatatereken, amikor a szovjet hadsereg oldalán bekapcsolódtak a többi kelet-európai állam — köztük Magyarország — felszabadításáért, a hitleri fasizmus teljes megsemmisítéséért folyó harcokba.

Az országépítő munka sikereit a bolgár nép a Szovjetunióval és a többi testvéri szocialista állammal szoros együttműködéssel érte el, Bulgária megbecsült tagja a Varsói Szerződésnek, a KGST-nek, aktívan részt vesz a békeért, a társadalmi haladásért és a nemzetközi enyhülés megszilárdításáért vívott közös harcban.

Az állami irányítás alatt álló mezőgazdaság termelésnövekedésének aránya az utóbbi öt évben az egész mezőgazdaság fejlődési arányának kétszeresét érte el. A cél most az, hogy jelentős erőfeszítéseket tegyünk a magángazdaságok irányítási és termelékenységi szintjének emelésére. Hangsúlyozta: a mezőgazdaságban dolgozó népesség bevétele növekedési ütemének hasonlóan kell lennie az állami gazdasági szektorban foglalkoztatottak reálbérének növekedési üteméhez.

Edward Gierek ezután hangsúlyozta az árstruktúra megváltoztatásának a szükségességét. Mint mondta, figyelembe vették a viták során hangot kapott kétségeket, következtetéseket és javaslatokat, és a probléma megoldásának fokozatos és lassúbb útja mellett döntöttek.

A politikai bizottság nevében javasolta, hogy a párt és a kormány képviselőiből hozzanak létre öt munkacsoportot a gazdaságpolitikai és szociális kérdések tanulmányozására és a következtetések levonására.

— Tisztában vagyunk az azzal kapcsolatos nehézségekkel, hogy még viszonylag hosszú ideig fenntartjuk az alapvető élelmiszerek árstruktúráját — jelentette ki Edward Gierek, majd elmondta, hogy Lengyelország húst fog importálni, de ez nem lesz elegendő a kereslet teljes kielégítésére.

Az új öt éves tervnek, amely most nyeri el végső alakját, különleges figyelmet kell fordítania a piaci és az export-problémákra, a fogyasztási cikkek termelése jelentős növekedésének biztosítására — hangsúlyozta befejezésül a LEMP KB első titkára.

A politikai bizottság beszámolója után hozzászólások hangzottak el, majd a központi bizottság határozatot fogadott el a LEMP VII. kongresszusának a mezőgazdaság fejlesztésére vonatkozó irányelvei végrehajtásáról.

Egységes fellépésre van szükség Afrikában a fajüldöző rezsimek ellen

Mohammed Sziaid Barre, a Szomáli Demokratikus Köztársaság elnöke felhívást intézett az afrikai országok állam- és kormányfőihez, valamint az Afrikai Egységsszervezet főtáborához. A felhívás sürgeti az AESZ rendkívüli külügyminiszteri értekezletének összehívását, hogy ott megvitassák az afrikai kontinens déli részén kialakult helyzetet.

Zimbabwe, Namibia és Dél-Afrika szabad néptömegei nemzeti-felszabadító harcának erősödése, politikai öntudatuk növekedése — hangsúlyozza a felhívás — meggyőzően tanúsítja, hogy ezen országok népi szilárdan törekednek a valódi szabadságra és a függetlenségre, viszont a fajüldözők véres akciói a fegyvertelen lakosság ellen, a szomszédos szuverén államok területére ellentétben inváziók, a színes bőrű lakosság számára kényszerlakóhelyek kijelölése, báb-kormányok létrehozása, mind azt bizonyítják, hogy a fajüldöző rezsimek a fehér kisebbség hatalmának állandósítását készítik újabb bűnök elkövetésére.

Ehhez — mutat rá Mohammed Sziaid Barre — anyagi és katonai segítséget kapnak a nemzetközi imperializmustól, amely szintén arra törekszik, hogy tovább érvényesítse a kontinenshez fűződő önző érdekeit. Ilyen körülmények között a független Afrikának egységes stratégiát kell kidolgoznia a fajüldözés elleni harcban, méltó választ kell adnia az imperialista összeesküvésre, állapítja meg a felhívás.

Az AESZ rendkívüli értekezletére vonatkozó felhívással kapcsolatban a Szomáli Demokratikus Köztársaság kormánya biztos benne, hogy az afrikai országok képesek lesznek meghozni a nélkülözhetetlen politikai, gazdasági és katonai intézkedéseket a fajüldöző rezsimek ellen, amelyek egész Afrika szabadságát, függetlenségét és haladását veszélyeztetik.

A szomáli elnök felhívása összhangban áll az ENSZ dekolonizációs bizottságának most elfogadott határozatával, amely a nemzeti felszabadító mozgalmaknak nyújtandó segítség fokozására szólítja fel a nemzetközi közösséget. A határozatban a testület olyan intézkedések meghozatalára szólított fel, amelyek lehetővé tennék a dél-afrikai és a rhodésiai kormány bármiféle pénzügyi, gazdasági és másfajta megítélését mindaddig, amíg Pretoria és Salisbury nem ismeri el Namibia és Zimbabwe népeinek elidegeníthetetlen jogát az önrendelkezésre és a függetlenségre.

A Dél-afrikai Köztársaságból érkező jelentések arról számoltak be, hogy Fokvárosban folytatódott a színes bőrű lakosság megmozdulásai a fajüldöző rendszer ellen. A fajüldöző rezsim rendőrségének egységei automata fegyverrel felszerelve cirkáltak a város utcáin. Hivatalos beismerés szerint a Fokvárosban felvonulókra rátámadó rendőrök öt tüntetőt megöltek, és sokat megsebesítettek.

A fajüldöző rezsim elleni tüntetéshullám több más dél-afrikai városra is átterjedt. Kimberley városában összejelentések zajlottak le a felvonulók és a rendőrség között. Megmozdulásokról érkeztek jelentések Umtatából, Transkei tartomány fővárosából is. Több egyetemi központban diákok vonultak fel, tiltakozva a pretoriai rezsim apartheid politikája ellen.

A dél-afrikai hatóságok — attól félve, hogy a sajtó leleplezi a fajüldözés ellen fellépő tüntetőkkel szemben alkalmazott brutális módszereket — terrorintézkedéseket tettek az olyan újságírók ellen, akik megpróbálták tárgyilagosan megítélni az országban az utóbbi időben lejátszódott eseményeket. Eddig összesen hét afrikai újságíró esett áldozatul az dél-afrikai hatóságok önkényének. A Rand Daily Mail című lap értesülése szerint az utóbbi időben az ügyvezető belbiztonsági törvény alapján 250 embert vettek börtönbe bírósági eljárás nélkül, közöttük társadalmi és politikai személyiségeket is.

A másik, a rhodésiai fajüldöző rezsim feje, Ian Smith új hadügyminisztert nevezett ki, s egyben bejelentette a „haditanács” felállítását. A fokozódó partizánháborúval szembeálló fehértelepes kormány vezetője „a katonai és a polgári védelem összehangolása” végett állított fel haditanácsot, amelynek tagjai a hadügy- és a belügyminiszter, valamint a fegyveres erők magas rangú vezetői.

Dél-afrikai kommunisták az apartheid ellen

Több mint két hónapja tüntetésekről, sztrájkokról, véres összecsapásokról, a népi felszabadító küzdelem fellendüléséről érkeznek jelentések Dél-Afrikából. Jusuf Mohammed Dada, a Dél-afrikai Kommunista Párt elnöke, a France Nouvelle-ban írt cikkében a legutóbbi események fényében elemezte az országon belüli erőviszonyokat. Ebből közlünk most részleteket.

A dél-afrikai fekete lakosság harca az uralkodó fehér kisebbség elnyomó, faji megkülönböztető politikája ellen irányul. Ezt a harcot két szervezet vezeti: a fekete munkásokat tömörítő Afrikai Nemzeti Kongresszus és a Dél-afrikai Kommunista Párt. Illegálisban dolgoznak, ennek ellenére szervezeteik széles hálózatát építették ki, saját sajtóval rendelkeznek. Munkájuk eredménye, hogy az elmúlt két évtizedben az afrikai munkások hatalmas sztrájkjainak lehettünk tanúi — olyan országban, ahol a sztrájkot törvény tiltja. Harcunkat minden rendelkezésünkre álló eszközzel folytatjuk. Bármilyen lehetőséget megragadunk, hogy legális szervezeteket hozunk létre, bár a kormány megtorló intézkedései rendkívüli módon megnehezítik munkánkat. A fegyveres harcot, mint politikai harc szükséges formáját, alkalmazni fogjuk, ha arra sor kerül.

Az ország ipari fejlődése a túlnyomórészt feketéből álló munkásszétlytől függ. A fekete lakosságban ugyan kialakult egy kispolgári réteg, de burzsoázia létezéséről nem beszélhetünk. A gazdag feketék száma elenyésző.

Fontos kérdés viszont az, hogy a Vorster-kormány politikáját támogatja-e a fekete kispolgárság valamely rétege. A kormány ugyanis felismerte, hogy az afrikai lakosság egyes rétegeivel való együttműködés nélkül hatalma veszélybe kerülhet. Ezért most mindent megtesz egy „fekete elit” létrehozásáért, amely a fehér rezsim elkötelezettje, politikájuk képviselője lenne. Ha ez bekövetkezne, újfajta nehézségekkel kellene szembenézni a felszabadító mozgalomnak, de a kormány jelenlegi nyílt fajüldöző politikája

egy ilyen réteg kialakításának az esélyeit csökkenti. Országunkban kevés a szak-képzett munkaerő. Nemrég még csak fehérek dolgozhattak szakmunkásként, a hiány miatt azonban már feketéket is kénytelenek alkalmazni — jóval alacsonyabb bértért. Ez a lépés természetesen nem jelenti az apartheid politika feladását, csupán kényszerű gazdasági intézkedés.

A faji megkülönböztetés elleni harcunk egyik lényeges tényezője, hogy ma a fehér lakosságban végbemenő polarizációs folyamatnak vagyunk tanúi. A Dél-afrikai Köztársaságban a fehér munkásszétly túlnyomó része az uralkodó osztály szövetségese. A fehér munkások általában nem végeznek fizikai munkát a szó szoros értelmében, hanem brigádvezetők, mesterek, egyéb előjárók, akik a feketék munkáját irányítják.

Összekötő bizottságot alakított a spanyol demokratikus ellenzék madridi csúcstalálkozója

Záróközlemény kiadásával ért véget a spanyol ellenzék pártok és szervezetek képviselőinek találkozója. Negyven év óta először került sor az ellenzék ilyen átfogó jellegű tanácskozására, amelyet egy madridi szállodában tartottak. A sajtójelentésekben „ellenzéki csúcstól” nevezett összejelentéseken csaknem 80 politikai párt és szakszervezet 95 képviselője vitatta meg az ország helyzetét és az ellenzék feladatait.

A záróközlemény rámutat az ország súlyos politikai, társadalmi és gazdasági helyzetére. Elítéli a kormányt, amiért az ellenzékkel való tárgyalások útján történő politikai megoldás helyett a már kudarcot vallott „reformista” politikát folytatja. A dokumentumban a találkozó képviselt pártok kifejezésre juttatják elkötelezettségüket, hogy az egész országra kiterjedő békés jellegű tüntetésekkel kényszerítik majd a kormányt a politikai változások meggyorsítására, a francóista intézményekkel történő végleges le-

Természetesen fehérek között is akadnak olyanok — az intelligencia, a diákság, a papság egyes rétegei —, akik felismerték, hogy a faji megkülönböztetés politikája nem felel meg az ország érdekeinek. Ezek a rétegek mind aktívabban tiltakoznak a megtorló intézkedések ellen. A forradalmár fehérek, bár kevesen vannak, hasonló üldöztetésben részesülnek, mint feketé társaik.

Munkások ezreit börtönözték be a rezsim, a különböző fekete mozgalmak aktivistáit, vezetőit, kommunistákat és más politikai szervezethez tartozókat. A Vorster-kormány ellenségeinek, a felszabadító mozgalmaknak, a kommunista pártnak közös céljuk: a fajüldöző fehér uralom megdöntése nemzeti-demokratikus forradalom útján.

számolásra, és szabad, általános választások kiírására. Az ellenzék és a kormány tárgyalásainak feltételül szabják meg, hogy azok egységesen és nyilvánosan az ellenzék egészével kezdődjenek, szavatolva minden politikai szervezet és szakszervezetek tevékenységi szabadságát.

A dokumentum bejelenti, hogy a tanácskozás résztvevői összekötő bizottságot hoztak létre az összes ellenzék és regionális erők tömörítésére és közös platform kidolgozásának előkészítésére.

Marcelino Camacho, a Spanyol Kommunista Párt Végrehajtó Bizottságának tagja történelmi jelentőségűnek nevezte a tizenkét órás tanácskozást.

A Katalán Kommunista Párt és a Katalán Szocialista Szervezetek egyesüléséből létrejött Egyesült Katalán Szocialista Párt végrehajtó bizottsága közleményben bírálta a katalán politikai erők tanácsának azt a döntését, hogy nem vett részt az ellenzéki pártok Madridban tartott találkozásán.

MAKARIOSZ:

A ciprusi választásokról

A ciprusi választások értékelve, Makariosz elnök kiemelte, hogy a szavazás a törvényesség és a nyugalom légkörében folyt. Hozzáfűzte, hogy az eredményt most már mindenkinek tisztelnetben kell tartania. A választásokon — mint már jelentettük — az elnök támogatására alakult egységfront elsősorú győzelmet aratott.

Erre utalva jelentette ki Papajouannu, a Ciprusi Dolgozó Nép Haladó Pártjának, az AKEL-nek a főtáborát, hogy a választásokon a ciprusi nép megszilárdította belső frontját, s a szavazás a demokratikus és antiimperialista erők teljes győelmét hozta. Papajouannu hangsúlyozta, hogy a jövőben bővíteni kell a hazafias pártok együttműködését az egész nép: görögök, törökök, örmények, maroniták javára.

Ritka pillanat, hogy a lélekszámra kicsiny köztársaság polgárai az urnákhoz járulva a világpolitikába is beleszólanak. Cipruson most ez történt, noha a választásokat — a részleges török megszállás miatt — természetesen csak a legitim kormány tényleges igazgatása alatt álló ország-részben lehetett megtartani. Itt viszon a lakosság (a sziget népességének nagyobbik fele) feltétlenül bizalmat szavazott annak a függetlenségi és el nem kötelezettiségi politikának, melyet Makariosz elnök neve fémjeléz. Korábban a nicosiai bíróság még a hatalom nevében ítélte gyakorlatilag életfogytiglani börtönre azt a Nikosz Szampszont, akit az athéni junta az 1974-es jobboldali puccs idején — ha csak napokra is — Makariosz elnök székébe ültetett. Most viszont a szuverén népakarat mondott nemet arra a politikusra is, aki Makariosz visszatéréséig az „átmenet emberként” hajlott volna egy NATO-szárjízú ciprusi megoldásra. Ez a politikus Glafkosz Kleridisz volt, akinek pártja hat esztendeje a 35 parlamenti mandátumból még 15-öt szerzett meg a választásokon, most azonban képviselő nélkül maradt. Ezzel szemben a haladó, demokratikus erők egységes népi frontja egy híján az összes képviselői posztot a magáénak vallhatja.

Ez pedig, azonkívül, hogy jelzi a baloldali és hazafias politikai csoportosulások eredményes együttműködését, azt mutatja, hogy a lakosság zöme a ciprusi szuverenitás és területi integritás programjával fellépő koalícióra adta a voksát. Ez már beleszólás a világpolitikába: ugyanis erkölcsileg és politikailag mindenképpen tovább szilárdítja a Makariosz-kormány nemzetközi helyzetét az ENSZ határozatainak megfelelő ciprusi rendezésért vívott küzdelemben.

Kadhafi a szovjet-libiai barátságról

Moamer Kadhafi, a Líbiai Arab Köztársaság forradalmi parancsnoki tanácsának elnöke a Rosze el-Jusszef című egyiptomi hetilap munkatársának adott nyilatkozatában hangsúlyozta: „A Szovjetunió az arabok barátja, nekünk, libiaiaknak is barátunk.”

Az EAK propagandaszerveinek szovjetellenes kampányát elítélve, Kadhafi rámutatott: „Az egyiptomi sajtó úgy támadja a Líbia és a Szovjetunió közötti barátságot, hogy az egyiptomi lapok és a New York Times között szinte nincs már semmi különbség sem.” „Vajon az önk sajtója nem vált-e Amerika szócsovévé?” — tette fel a kérdést Kadhafi az egyiptomi hetilap munkatársának, majd az utóbbi időben kiéleződött egyiptomi-libiai kapcsolatokat érintve, emlékeztetett arra, hogy Líbia az októberi háború idején a korszerű fegyverek szállításával nagy segítséget nyújtott Egyiptomnak. Most az egyiptomiak ennek a haditechnikának nagy részét a libiai határra vonultatták fel.

A KNDK nemzeti ünnepe

Huszonnyolc évvel ezelőtt, 1948. szeptember 9-én kiáltották ki a Koreai Népi Demokratikus Köztársaságot. A történelmi sorsforduló lehetőségét az segítette elő, hogy 1945 augusztusában a szovjet hadsereg szétúzta az Észak-Kínát és Koreát megszállva tartó japán csapatokat. A felszabadító oldalán ott küzdtek a koreai nép legjobbjai is, akik a kommunista vezetésével hosszú éveken át vívták ellenállási harcukat a japán megszállókkal szemben.

A második világháború után a 38. szélességi foktól északra a szovjet, délre pedig az amerikai hadsereg feladata volt a japán megszállók lefegyverzése, az élet újraindításának segítése. Csak hogy amíg Északon valóban demokratikus fordulat ment végbe, addig Délén az amerikai imperialisták kreatúráik védelmében szembefordultak a koreai nép akarataival, és lényegében kettészakították az országot. Válaszul Észak és Dél 56 politikai pártja úgy határozott, hogy általános választásokat rendeznek. Ennek eredményeként alakult meg Korea legfelsőbb népgyűlése, amely kiáltotta a Koreai Népi Demokratikus Köztársaságot.

Alig két évvel később a fiatal országnak már imperialista agresszióval kellett szembenéznie. Hároméves hősi küzdelemben a koreai nép, a szocialista országok támogatásával, meghátrálásra kényszerítette az amerikai agresszorokat és

csatlósait. Azóta a KNDK — élve a Szovjetunió és más szocialista országok internacionalista segítségével — nemcsak újraépült, hanem gyorsan fejlődött. Az egykori elmaradott gyarmatból fejlett ipari, korszerű mezőgazdaságú szocialista ország lett.

A népi Korea a szocialista építőmunkával párhuzamosan mindig is legfontosabb céljaként tartotta és tartja a mesterségesen kettészakított ország békés, külföldi beavatkozástól mentes, demokratikus újraegyesítését. Hogy javaslatai megsemmisülhettek meg és a feszültség fennmaradt a Koreai-félszigeten, annak mindenekelőtt az az oka, hogy a déli országgrészen változatlanul 40 ezer amerikai katonai állomásozik és Washington több száz millió dollárral segíti az elnyomásra épülő déli rezsimet. Ez a politika a gyakorlatban élvezi azok támogatását is, akik csak szavakban állnak ki a koreai nép ügye mellett, de valójában az amerikai jelenléti fenntartását szorgalmazzák Ázsiában. A feszültségkeltő politika veszélyeire figyelmeztetett a közelmúltbeli panmindszoni incidens is.

A Koreai-félsziget tartós békejéért segítené elő, ha végrehajtanák az ENSZ-közygűlés 30. ülésén hozott határozatot, amely a Dél-Koreában levő ENSZ-parancsnokság feloszlását, az amerikai csapatok kivonását és békeszerződés megkötését sürgeti.

Erőteljes tiltakozóhullám Ausztráliában egy amerikai rakétacirkáló látogatása ellen

A „Truxton” amerikai atommeghajtású rakéta-cirkáló közelebbi látogatása Ausztráliában is tiltakozó hullámokat váltott ki. Melbourne több mint háromezer dokkmunkása sztrájkakciókat tartott el a „Truxton” tervezett kikötése esetére. A város lakosainak egy csoportja tiltakozó nagygyűlést akar rendezni a kikötő területén. Így azzal kell számolni, hogy Melbourne kikötőjében megbénul az élet a hadihajó hatnapos látogatása idején. A munkások megfélemlítésére Fraser ausztráliai miniszterelnök, Killen hadügyminiszter és Street a fog-

lalkozási és ipari kapcsolatok minisztere különböző elemintézkedésekkel fenyegetőzött, amelyek a sztrájkért felelős szakszervezetek betiltásáról a hadsereg bevetéséig terjednek.

A Victoria állam parlamentje vezette Melbourne-ben felszólította a szövetségi állam kormányát, zárja le a kikötőt. Az új-zélandi főváros, Wellington kikötőjét egy héttig tartó sztrájk bénította meg, míg Auckland városában a dolgozók nagygyűléseken tiltakoztak a „Truxton” látogatása ellen.

Leszállt a Mars felszínére a Viking-2

A Marson, az Utópia térségében sima leszállást hajtott végre a Viking-2 amerikai űrszonda leszállóegysége. A Viking-2 és a pasadenai irányító központ között a rádiókapcsolat megszakadt, azt követően, hogy a leszállóegység levált az űrszondáról. Később sikerült helyreállítani az összeköttetést az űrszonda orbitális és leszállóegysége között, s így megérkezett a Földre a Mars felszínéről, az Utópia térségéről készített első felvételek — jelentette be a pasadenai űrközpont szóvivője Hozzáfűzte, hogy az orbitális állomás fő antennája a Föld irányában állt, s ez le-

hetővé tette a képek továbbítását.

A felvételek sivatagi tájat mutatnak. Körös-körül sziklatömbök láthatók.

Elődjéhez, a Viking-1-hez hasonlóan, a Viking-2-nek is az elsődleges küldetése, hogy az élet jelei után kutasson. A Viking-1 a Marson több ízben végzett próbaként, de a beérkezett adatok nem támasztják alá egyértelműen az élet jelenlétét. Az Utópia térség, ahol a Viking-2 a Mars felszínére ereszkedett, az északi sark közelében terül el. A talaj nedvességtartalma itt nagyobb és így valószínűbb az élet jelenléte is.

A demokratikus erők nagy sikert arattak a ciprusi parlamenti választáson

Ciprusnak a törvényes kormányt ellenőrzte területén parlamenti választásokat tartottak. A nyilvánosságra hozott hivatalos eredmények szerint a választásokon a haladó és demokratikus erők Egységes Népi Frontja elsősorú győzelmet aratott, a parlament 35 mandátumából 34-et megszerzett. A Demokrata Pártnak 21, a Ciprusi Dolgozó Nép Haladó Pártjának (AKEL) 9, az Egységes Demokratikus Centrum Szövetségének pedig 4 képviselője került be a parlamentbe.

Az Egységes Népi Front választási programjában sikra-

szállt a Makariosz-kormány politikája, vagyis Ciprus függetlensége, szuverenitása, területi sérthetlensége, valamint amellelt, hogy a szigetország problémáját az ide vonatkozó ENSZ-határozatok alapján rendezték.

A Kleridisz volt képviselőházi elnök köré tömörülő jobboldali erők, amelyek Ciprus el nem kötelezettiségi politikájának módosítását, valamint azt az irányt tüzték ki választási programként, hogy a ciprusi NATO-vonalon oldják meg, egyetlen mandátumot sem kaptak a parlamentben.

A büntetésekéről

2

A mellékbüntetések sorát folytatva, a közügyektől való eltiltás után, vizsgáljuk meg a foglalkozástól való eltiltás problémakörét.

Foglalkozástól eltiltást azért alkalmaz a bíróság, mert az eltiltás a foglalkozási szabályok megsértésével a társadalomra folyamatosan veszélyt jelentett, és ezt a veszélyez-

A foglalkozástól való eltiltás

legrövidebb tartama 1 év, leg hosszabb tartalma 10 esztendő. A szakképzettséget kívánó foglalkozás gyakorlásának megkezdését a bíróság függővé teheti attól, hogy az eltiltott a foglalkozásához szükséges jártasságot az eltiltás tartamának letelte után, meghatározott módon igazolja.

A törvény meghatározza, hogy milyen esetekben kell, illetőleg lehet járművezetéstől eltiltást alkalmazni azokkal szemben, akik a jogszabály szerint engedélyhez kötött jármű vezetésére vonatkozó közlekedési szabályokat megszegik, vagy azokban való járatlanságuk következtében követnek el bűncselekményt. Az eltiltás 6 hónaptól 10 évig terjedhet.

Kitiltás alkalmazására akkor kerül sor, ha az elkövető a törvényben meghatározott bűncselekményeket követ el, és az ország egyes helységeiben való tartózkodása a közérdeket veszélyezteti. Ilyen veszélyt jelent, ha a tartózkodási vagy lakóhelye nyújt lehetőséget a bűncselekmények elkövetésére, és ott-tartózkodása a környezetére is károsan hat. A szabadságvesztésre ítélt az említett esetekben egy vagy több községből

az elkobzott vagyon

az államra száll. (Hogy a vagyonelkobzást az elkövető ne hiúsítsa meg, kimondja a törvény, hogy a vagyonelkobzás tárgya lehet az a vagyonrész is, amelyet a vagyonelkobzás megkezdésére végett ruháztak át másra, és erről a megszerző tudott, továbbá, ha azt az elkövető, a bűncselekmény után ingyenesen ruházta át másra.)

Előfordulhat, hogy nem lehet, vagy nem szükséges az elkövetett bűncselekményekre büntetést kiszabni, mégis a társadalom érdekében bizonyos intézkedések megtétele indokolt. Ilyen intézkedések a figyelmeztetés, a kényszer-gyógykezelés, a kényszerelvonó-kezelés és az elkobzás. Mint láttuk, bűncselekmény csak társadalomra veszélyes cselekmény lehet. Előfordulhat, hogy a cselekménynek és az elkövetőnek akár az elkövetéskor, akár az elbíráláskor olyan csekély a társadalomra való veszélyessége, hogy a legenyhébb büntetés is szükséges, ilyenkor büntetés kiszabása nélkül „figyelmeztetés” alkalmazására kerül sor.

Ha az elmebeteg, gyenge elméjű vagy tudatzavarban levő személy a cselekmény elkövetésekor be nem számít-

orvosi kezelésre is

szükség van. A kényszer-elvonókezelést rendelőintézetben, vagy zárt intézetben kell foganatosítani.

A társadalom védelme megköveteli azt is, hogy egyes dolgokat még akkor is elvonjon a bíróság, ha büntetést nem szab ki, még olyan személyektől is, aki ellen büntetőeljárás nem indult. Ezért kell elkobzást alkalmazni. El kell kobozni a bűncselekmény eszközeit, ha az az elkövető tulajdona, vagy ha az a közbiztonságot vagy a közrendet veszélyezteti. Abból a feltételezésből indul ki a törvényhozó, hogy amit már egyszer büntetett elkövetésére felhasználtak, azzal a jövőben is hasonlóan cselekedhetnek. (Pl. a hamisított kulcsokat betörésre használhatják fel.) El kell ko-

vetni meg kell szüntetni. Ezenkívül a foglalkozástól való eltiltás a főbüntetéssel együtt hatékonyan szolgálja a büntetés céljának elérését. Ezt a mellékbüntetést azokkal szemben lehet alkalmazni, akik a foglalkozási szabályok megszegésével, vagy pedig abban való járatlanságuk következtében követnek el bűncselekményt, illetve foglalkozásukat használják fel szándékos bűncselekmények elkövetésére.

(városból) vagy az ország valamely részéből ki lehet tiltani. A kitiltás legrövidebb tartama 6 hónap, leg hosszabb tartama 5 év.

Kiutasítást csak külföldi állampolgárral szemben lehet alkalmazni. Ki lehet őt utasítani a Magyar Népköztársaság területéről, ha az eset összes körülményeit figyelembe véve, eltávolítása az országból kívánatos. (Kiutasította pl. a bíróság azt a külföldi állampolgár kamionvezetőt, aki gyakori utazásait Magyarországra arra használta fel, hogy a vám- és devizajogszabályokat megszegje, és a Magyarországra hozott árukkal az ország területén üzérkedjen.)

Ha a bűncselekményt házszerszerzés céljából követik el, vagyonelkobzást kell alkalmazni, de vagyonelkobzást alkalmaznak halálbüntetés, valamint 3 évet meghaladó szabadságvesztés-büntetés mellett is. A vagyonelkobzást az elkövetőnek az egész vagyonára, vagy annak meghatározott részére (hányadára), vagy pedig egyedileg megjelölt vagyontárgyakra lehet kimondani. A vagyonelkobzást kiszabó ítélet jogerőre emelkedésekor

ható állapotban van — mert nem tudja felismerni ezen állapotánál fogva a cselekmény társadalomra veszélyességét, illetve nem tud akaratának megfelelően cselekedni —, őt büntetőjogi eszközök alkalmazásával felelősségre vonni nem lehet, hanem fel kell menteni. Ha mégis fennáll a veszélye, hogy állapotánál fogva újabb bűncselekményt követ el, a társadalom védelme érdekében gyógyításra van szükség. Ilyenkor a bíróság a fennmaradó ítéletben kényszergyógykezelést rendel el, amelyet a kijelölt egészségügyi intézetben vagy gyógykezeléssel egybekötött házi gondozásban kell foganatosítani. Évenként megvizsgálja a bíróság, hogy a kényszergyógykezelés további fenntartása szükséges-e.

A kényszer-elvonókezelés is gyógyító intézkedés. Ha a bíróság azt állapítja meg, hogy a bűncselekmény elkövetése mértéktelen alkoholfogyasztással függ össze, kötelezi az elkövetőt, hogy vesse magát alá kényszer-elvonókezelésnek. A büntetés kiszabása nem elégséges ahhoz, hogy visszatartsa az elkövetőt a mértéktelen alkoholfogyasztástól, vele szemben

bozni azt a dolgot is, amely bűncselekmény útján jött létre (pl. a hamis pénz). A büntetett elkövetése tulajdonszerzési módnak nem ismerhető el. Elkobzás tárgya a büntetett elkövetésért kapott dolog is. (Pl. az utlevél hamisításáért kapott pénzösszeg.) Azt a sajtóterméket is el kell kobozni, amely a bűncselekmény tényállását magában foglalja. (Pl. a sajtó útján elkövetett rágalmozás esetében.) A népgazdaság rendjét sértő bűncselekményeknél a bűncselekmény tárgyát is el kell kobozni. (Pl. a külföldi fizetőeszközt, amelynek beszolgáltatását elmulasztották.)

A büntetést a büntetés céljának szem előtt tartásával, a törvényben meghatározott keretek között, úgy kell kiszabni, hogy igazodjék a bűncse-

lekmény és az elkövető társadalomra veszélyességéhez, a bűncselekmény fokához, továbbá az

enyhítő és súlyosbító körülményeket

nem sorolja fel, mert minden cselekménynél más és más jelentősége lehet azoknak. Enyhítő körülmény a büntetlen előélet, a teljes feltárással jellegű beismerés, az átlagon felüli kimagasló munkateljesítmény (a kifogástalan munkavégzés köteleessége, és így önmagában enyhítő körülményként nem értékelhető), a kár megtérítése stb. Súlyosbító az ismételt elkövetés, a bűncselekmény súlyos következménye, a fokozottabban elítélendő elkövetési mód, a bűncselekmények adott területen való elszaporodása stb.

A jogpolitikai irányelvek a büntetőjogi felelősségre vonásnál külön kiemelik, hogy differenciálni kell a cselekményt és az elkövető társadalomra veszélyességének fokát. A törvény szigorát kell alkalmazni a legsúlyosabb bűncselekményt elkövetőkkel és azokkal szemben, akik veszélyes bűnözők, és konokul szembehelyezkednek a törvényekkel és a társadalmi

egyéb enyhítő vagy súlyosbító körülményekhez. A törvény az

együttélés szabályaival. Szigorúan kell megbüntetni a munkakerülő, alkoholisták életmódjából, harcosok vagy előző életrésztől fakadóan bűncselekményt elkövetőket, továbbá azokat, akik csoportosan követnek el bűncselekményt, illetve azonos, vagy hasonló jellegű bűncselekmény miatt korábban már büntetésben részesültek. Hasonlóan kell megítélni azoknak a cselekményét is, akik erőszakos jellegű, a társadalomra veszélyt jelentő vagy különösen gyakori bűncselekményt követnek el. Ugyanakkor azokkal szemben, akik először követnek el bűncselekményt, és korábbi magatartásuk nem esett kifogás alá, amennyiben a bűncselekmény súlya és a bűncselekmény foka is csekély, enyhébb büntetést kell kiszabni, vagy figyelmeztetéssel, illetve fegyelmi alkalmazásával kell a felelősségre vonást eszközölni.

Dr. S. S.

A hetedik lány

Hét testvér élt valaha együtt egy szép családi házában. Mind a hét — lány. Az apa szobrászművész, az anya zongoratanárnő. Mindegyiket gondos nevelésben részesítették. Az apa kedvence, mint ahogy az lenni szokott — a legkisebb volt. Ma ez a legkisebb előzetes letartóztatásban van. Lopás gyanúja miatt. A lopást nem ő követte el, hanem a barátnője, de a lopott holmik közül ő is kiválasztott magának egy női készletet — teljesen érthetetlenül, hiszen nincs rá szüksége, nem is használta —, s ezzel büntetésre „lépett elő”.

A lopás februárban történt. A barátnője ebben a „szakmában” már rutinosnak számít, hiszen nem az első eset, hogy magához vett olyan holmit, ami nem az övé. A lopás előtörténete különösen érdekes. Lukács Judit, tehát a legkisebb a hét lány közül, megismerkedett egy kislánnyal, aki idősebb volt nála és szintén ápolónőként dolgozott. Azaz, akkor nem volt sem munkája, sem pénze, sem lakása. Ebből következik, hogy ruhája sem a legjobb volt. Judit megsajnálta, és segítette rajta. Ruhát — felső és elsőneműt — adott neki, állást és lakást szerzett s némi pénzt is kölcsönzött. Ettől kezdve gyakran együtt voltak. Bár apróbb jelek mutatkoztak, hogy a barátnő nem a legjobban viszonyozza a segítséget, Judit ennek nem tulajdonít nagy jelentőséget. Hiszen két fiatal lány, miért ne tartanák össze egy nagy, idegen városban? Mindketten egyedül vannak és tagadhatalan, hogy jó néha kibeszélni valakinek, aki figyelmesen megnaigatja az embert, mindazt a bánatot, szomorúságot, gondot, ami egy húszéves lányt foglalkoztat. Judit is szakította a völegényével, aki az idén lett orvos, persze azóta kibékültek, Juditnak is sikerült az írásbeli fejeletelje az orvosin. De már a szöbelire sem tudott elmenni, mert előzetes letartóztatásba került. Ez a nyár egyáltalán nem sikerült neki: sem a felvételi, ami egy új életszakaszt nyitott volna, nem szólván a szeptemberről, ugyanis ekkor lett volna az esküvője Mindez füstbe ment.

Semmi másért, mint egy rossz pillanat miatt. A barátnője megismerkedett egy férfival, hármasban fölmentek a lakására, s ott voltak három nap, három éjszaka. A férfi reggel elment munkába, rájuk zárta az ajtót, a kulcsot zsebre vágta, s este hat és hét óra között megjött. Eközben a lányok a szobában reszkettek. Zeret hallgattak, igyekeztek agyonütni valamivel az időt. Az esték nagyon rosszak vol-

tak, hiszen nem gyűjtöttek villanyt, a divanyon kuporogtak, és várták a férfit.

Az embernek megáll az esze, hogy komoly, értelmes lány hogyan követhet el ilyen örültséget?! Ő a páinkát okolja: azt mondja, hogy életében először ivott szeszt, tehát kicsit becsipve ment fel, a barátnőjét követve. Aztán már egyedül nem mert elmenni. Várt. A barátnő döntött, tudta nélkül két bőrcsözt pakolt tele ruhaneműkkel, s miután földszinten laktak, kiöblökték az ablakot, és ők is utána ugrottak. Leutaztak egy vidéki városba, ahová eredetileg, tehát három nappal azelőtt is igyekeztek. A lopott holmiból ekkor fogadott el egy női készletet. A városban aztán ment ki-ki a maga dolga után. Judit összeköltözött a völegényével, terveztek az esküvőt, és készült az egyetemi felvételre. Ekkor már körözte a rendőrség a barátnőjét, aki a vidéki városban is kitarított szenvedélyes „munkája” mellett tehát lopott. Aruházból és magánosoktól egyaránt. Ez év júniusában mindkettőjüket letartóztatták. A bírósági tárgyalásra várnak.

Lukács Judit a rémület és az értetlenkedés között hanyólik. Nem érti, hogyan keveredhetett ilyen — enyhén szólva kétes — helyzetbe, amikor mindig oly gondosan és tudatosan élt. Tervei és céljai voltak. S most minden összeomlott. Legalábbis egy időre érthetetlen előtte, hogy ilyen tudati rövidzárlat érte. Viszont meggyőződése, hogy szerepe tisztázódni fog, s viszonylag tisztán fog kikerülni ebből a zsákutcából.

Beszélgésünket azzal zárja: érez magában annyi erőt, hogy ez a nehéz helyzet csak múló epizód legyen életében. S mindazt, amit tervezett, amire készült, el fogja érni, hiszen megszokta a küzdelmet és a munkát s minden, amit eddig tanult, komoly és erős alap a további erőfeszítéshez.

A. J.

„Szabadságon” a szabadság

„SÍKOS” TALAJON

Sem képletesen, sem a valóságban nincs messze Siófoktól a rendőrség épületétől a bíróság. Csöppnyi előterében jókora hirdetőtábla hívja fel magára a figyelmet, teletűzdelve már sárguló és frissen kitett hirdeményekkel, hivatalos értesítésekkel. Az előbbiek nagy része az emberi könnyelműséget példázza: a cédulák túlnyomó részén elvesztett takarékbetét-könyveket keres volt tulajdonosa, rendszerint hozzágyegyeszve a néhány sor a végére: „Jól jutalom ellenében...” A hivatalos értesítések részben végrehajtásokról, azok helyéről és időpontjáról szólnak, részben pedig különféle hagyatékok értékesítéséről.

A bíróság előtte szabadságon van, a helyettesével ülünk le a dolgozószobájában. Rekedő a hőség, a nyitott ablakok beáramlik kintről a jókedvű zsvaj... — Nagyon sokan megfordulnak ilyenkor a Balaton környékén — kezdi a beszélgetést az elnökhelyettes. — Két részre lehetne bontani itt, Siófokon a bírósági ügyeket: a „helybeli” és az „átutazó” nyaralókra. Vegyük először az utóbbit. Nagyon sok, például, az ittas vezetés miatt indított szabálysértési eljárás. A külföldi erre jár, megáll, iszik valamit és továbbhajt. Ill-tve szeretne... Az NSZK-ban például nyolc ezrelék a megengedett véralkohol-szint, másutt, ha kevesebb is, de valamennyi engedélyezett. Sokan hivatkoznak a hazijukban érvényben levő törvényekre, pedig nagyon jól tudják, hogy itt a magyarok az érvényesek.

— Hogyan büntetik meg az ilyen szabálysértőt?

— A kimutatott alkoholkoncentrációból, tehát az ittaság fokától és az elismert jövedelemtől függően szabja meg a bíró a fizetendő összeget. Nem régen például egy ittas vezető „nem vette észre” a kanyart, és behajtott a Balatonba... Hét ezer márká volt a keresete: nyolcezer forint pénzbüntetést kapott, és további tizenkétezer forintjába került, amíg a hajósok kiemeltek az autóját a vízből.

— Milyen más ügyek vannak még ilyenkor, nyáron?

— Összefoglalva talán úgy mondanám, hogy „felelőtlen” ügyek tárgyalás: két fiatal zöldségesbódot tört fel. Volt náluk pénz, tehát vásárolhattak volna, ők azonban „szórakozni” akartak. Most már józannek, akkor azonban, amikor a rendőr elfogta őket, nem voltak azok... — Sok az alkohol miatt, illetve az alkohol hatása miatt elkövetett bűncselekmény?

H. A.

BÍRÓSÁGI TUDÓSÍTÁS

Elítélttársa hozzátartozóját lopta meg...

Büntetéséből szabadulva felkereste volt elítélttársának szüleit Balatinác János, s fiuk tartozása fejében 450 forintot kapott tőlük. Az összeget gyorsan elköltötte, majd elhatározta, hogy betör a házaspár lakásába. Terve megvalósításában a volt börtöntársától nyert értesülés is vezetete: tudta, hogy nagyobb értékeket tartanak otthonukban.

Balatinác János az egyik délután baltával betörte a lakásba. Az értékek után kutatva ruhaneműket és más használati tárgyakat zsákmányolt. A mintegy hét és fél ezer forint értékű holmit két táskában magával vitte.

Balatinác a betörés után vidékre utazott, de nem sokáig örülhetett a zsákmányának, mert röviddel később a rendőrség elfogta, s a lopott ingóságok legtöbbjét megtalálta nála.

A Fővárosi Bíróság Balatinác Jánost két és fél évi fegyházra ítélte.

— Zimm —

ÜZENETEK

SOPRONKÓHIDAI FEGYHÁZ, Szalai Imre elítélt: Sorra érkeznek levelei a szerkesztőségbe, s írásai azt bizonyítják, van érzelme ahhoz, hogy gondolatait megjelenítse. Javítás, esetleg némi átdolgozás után talán már most is közölhetők lennének sorai, de — éppen ötletessége, kifeje-

zőkészsége miatt — egyelőre azt tanácsoljuk: gyakorolja az írást, a mondánivalól csiszolását, s mielőtt ismét jelentkezne, próbálja ki a „hatást” (például az ottani stúdiókeresztül) társain. A még megmaradó hibákat így könnyebben, gyorsabban észreveheti, s saját maga javíthatja ki.

A Heti Híradó XX. évfolyam 35. számában megjelent keresztretjén helyes megjelölése: 1976. szeptember 18.

Teljesít az, aki többet tud, mint amennyit tanult. — Könnyebb egy csatát megnyerni, mint leírni. — Könyvjutalmat nyertek: Elnöki József előzetes, Esztergom: Kutyifa András előzetes, Sátoraljaújhely: Nagy Borbála előzetes, Kálcsa: Szalai Attila előzetes. Sopronkőhidai: Varga Mária előzetes, Páhalma.

Gyűrűznek a hullámok

Nem tudom, ki hogy van vele, de számomra a legszörnyűbb érzések egyike, ha egy szép fiatal lány szemében könny csillan. Egyszerűen nem tudom elképzelni, hogy ezeknek a szegény, védettség nélküli teremteteknek, akik a légynek sem vétenek, ki és miért okoz fájdalmat. Bizonyára sokan fel sem fogják, hogy szívükben mennyi szeretet, jószág, odaadás lakozik. Szinte gyermekkoruk óta igyekeznek megédesíteni mások — természetesen a férfiak — életét. Fáradságot nem kimérve éjjel, nappal dolgoznak. Amikor végre nyugovóra térnek és álomra hajlítják fejcsukájukat, örömgöngyölök suttogva duruzsolja a füllükbe:

— Ne magadra, hanem embertársaidra gondold! Siess, mert várnak!

A kötelesség parancsa mindennél erősebb. Felöltöznek és rohannak tovább...

Az embernek önkéntelenül felöltik a kérdést, vajon mi adja a lányoknak ezt az óriási munkabírást, munkatem-pót, ambíciót, fegyelmet? Hivatástudat, emberszeretet?

A kérdésre az élet adott választ. Az egyik fővárosi, pontosabban fogalmazva belvárosi kerületben lakókat látogató külföldiek beszélgettek unokozva. A nyomott, álmos hangulat egy pillanat alatt megváltozott, amikor tündérlően belibbent az ajtón egy bájos fiatal lány. Ígygyen csineltél:

— Oh, ti szerencsétlenek! Mit ismertek ti hazánk szépségéből? Talán csak a pusztát, a gulascht és a tsikoscht? Pedig még mennyi szépség van, amely jeledhetetlen élményt tudna nyújtani!

A férfiak szemé felcsillant. Igen, igen, szíven ütötte őket a tündér szava. Felálltak.

— Hagyjuk itt a füstöt és a székelykört, ismerkedjünk az éjszakai romantikával...

A tündérek már tündérlő nyakat is szerzett, hogy segítsenek felvidíteni az örömlőre vágyó embereket. Áldásos tevékenységük azonban ezzel még nem fejeződött be. Pirkadáskor még egy munka nélküli hazinája megélték a gondjain is segítettek. Megmámorosodva a jótettek kellemes érzésétől, visszatértek szerény kis albérletükbe...

És így ment ez nap mint nap. Délelőtt fürdő, masszázs, rohanás a fodrászhoz, kozmetikushoz. Tolongás, tülekedés az autóbuszokon, villamosokon. Tazri ritkán jön. Kibíráhatatlan állapotok! A munkából, a munkahelyekről viszont nem szabad elkészni. A fiatal-ság lelkesedése nem ismer határokat.

Az iszonyú tempó azonban megviseli a szervezetet, ezért elengedhetetlenül rövidebb,

hosszabb pihenésre kell elvonnulniuk, még akkor is, ha ez számukra kellemetlen.

— Oh, ez a szörnyű tétlenség! — sóhajtott a pihenőben levő Zizike. Az erdő bár messze van, éjszaka szarvasbögésre riadt fel. Nemsokára jönnek messzi országokból a vadászok. Az ősi idény kezdete ez. Ilyenkor sok a vigasztalásra szoruló. És ez még mind semmi! Szilveszterkor nyílt fővárosunk új nevezetessége, a tilton szálloda. Sajnos, akkor sem lehetett ott a megnyitón...

A kínzó magányosságot panna-szolta egy özikeszemű is. Messzi országok magányos férfiúinak életét akarta hosszú távon boldoggá tenni. Vállalta volna az idegen környezet viszonyosságait is. Három völgye is volt, de hiába... A többfejűséget ott is tiltja a törvény. Micsoda elmaradottság!... Ő már nem válogat. A díjok sportautóra csak legyint. Nem bírja a sebességet. Inkább egy sánta, véna, vak idős ember hátralevő éveit szeretné beanyozni. A kor, a külső nem számít, csak a szerelem, a megértés és a jószág vezérli — külföltre.

A fiatal-ság sajnos mulandó, de a szerelem örök. Ezt az arany igazságot Gizi néni, pardon, Gizikétől hallottam. Ő már nem vágyódik külföldre, nem szereti a szállodák konyháját, utálja a külföldi italokat, a szemtől rontó homályos bárkat. Jobban érzi magát a megszokott, szívéhez közelebbi Rákóczi téren, ahol korai ifjúságát töltötte. A bablevest is legszívesebben állva eszi. Az egészséges életmód híve, időnként elandalog a Duro-parton, vagy a Jellérthegyén.

Ó, ti szerencsétlen lányok! Nem is tudom, el merjem-e mondani a külföldről érkező riasztó híreket.

A párizsi „lányok” kongresszust tartottak, amelyen többek között meg tárgyalták az „iparukat” fenyegető vérszegénység helyzetét. A kialakult szexuális hullám következtében a közönség már nem tart igényt hagyományos szolgálataikra. A szóban forgó dolgot a társadalom tagjai megoldják egymás között. Amatőr alapon! És az amatőrök veszélyeztetik az ő tisztaságukat, megélhetésüket. Felháborodásuk érhető és jogos, hiszen a mindennapi kenyerükről van szó! Legutóbb egy nagy gyakorlatlalt (és múlttal) rendelkező hölgy könyvtárban szintén erről a páratlan helyzetről írt. Válságba jutott az „ipar”. A könyv címe: A menekülés.

Nem akarom tovább szomorítani a pihenőben levő lányokat, de a párizsi válság hullámai egyre gyűrűznek és ki tudják, mit hoz a jövő

— ZIMM —

A bátyámat védtem

Kemény, hótól szikrázó vasárnapi ébredtek az idén január végén a tiszaföldváriak: álmosan nézegettek ki a deres-homályos ablakon, s oltózkodás közben közülük már sokan felhajtolták az első félcé- ctit. A pálinka remekül me- lengette a fázós testeket, s megindult lassan-lassan a reggeli élet a taluban, végezte ki-ki a szokott munkáját; az utcákon már feltűntek az első járókelők, s nemigen vetettek ügyet sem arra a két asszonyra, akik ebben a korai órában zörögtek Tóth István kapu- ján. A házigazda meleg, ro- koni szeretettel ölelte magá- hoz az asszonyokat, s bevezet- te őket a tiszta szobába. Szó jött szó után, s érkeztek a friss hírek is, egyszóval hama- rosan eleven, uktató beszélge- tés kezdődött. Persze a házi- gazda tudta a kötelességét, s eközben poharakat és pálinkát rakott az asztalra. A két per- gó nyelvű asszony s a házigaz- da alaposan bele nerült: a be- szélgetésbe, s szinte egymás szájából vették ki a szót. Ilyen társaságban gyorsan telik az idő. Éppenszám bekaptak vala- mi ennivalót, délben, s azt- tán ott folytatták, ahol abba- hagyták.

Estefelé kissé elszibbadtak, de akadozó nyelvel még min- dig nekifeszültek egy-egy té- máknak, hírnek, gondol vagy öröm részletes megbeszélése- nek. Ekkorra már négy-öt üveg pálinkát ürítettek ki. Most már előkerültek a boros- palackok is, hiszen új vendég érkezett, a házigazda testvér- öccse. Tóth József, természet-esen csatlakozott a társaság- hoz, s örömmel vette ki részét az italból is. Alig ihatott né- hány pohárral, amikor is az eddigi békés hangulat és az el- vijjogó hangok váltak el, majd rekedt hűgések telítet- ték a levegőt. Pár perc műve volt az egész, s csak annyit la- tott, hogy a két asszony neki- rontott a bátyjának.

A vér látványa

Az öcs tatótt szájjal figyelte őket, s nem értett semmit, e néhány percben megmeredten állingált egy sa- rokban, s kapkodta a fejét; de a vér látványa kilódította a sarokból, bátyja védelmére sietett. Pillanatok alatt rendet- teremtet, úgy, hogy a két asszony véres fejjel és törött karral, ordítva rohant ki az ut- cára.

A két asszony kórházba ke- rült, a házigazda megmosta az arcát, és otthon maradt, az öccsét pedig letartóztatták. Most Pálhalmán 10 évi bünte- tését, az első fokú bíróság másfél évre ítélte.

A. J.

TÜKÖR

Amennyire helyes, annyira helytelen

Egy olvasóköri gondolat nyomán

A cím nem egy vetélkedő agyafúrt mondata, hanem inkább mindennapi életünk elég gyakori pillanatainak összegzése.

Amennyire helyes a hangulati haragok felett napi- rendre térni; az indulati haragban mértéktartó- nak lenni; amilyen hamar lehet, megbékélni,

annyira helytelen a nézeteltérés első hevében olyan sértésekkel visszavonhatatlanná tenni a megbántást, amelyek — a legtöbb esetben — messze túlhaladják a pillanatnyi ellentétek okának súlyát.

Például, ha egy zárka- vagy munkatársunk megnyert ellenünk egy sakpartit, a vereség fölötti dühben teljesen indokolatlan (máskor is az! — Szerk. megj.) a másik szemébe vágni, hogy ő testi hibás. Gondolom, az illető ezt amúgyis tudja, mint ahogy azt is, hogy a kér- déses zárkában ő az a „szerencsétlen flótás”, akinek sen- kivel nincs kapcsolata.

Olyan gyakori az apró nézeteltérésekből keletkező — és némely esetben bünvádi eljárásá fajuló — vesze- kedés, hogy foglalkozni kell ezzel a lényegében lényegte- len, ám mégis lényegessé felduzzasztott problémával.

Szinte kivétel nélkül mindenkinek megvan a saját baja, s ha valaki szerencsésebb, neki kevesebb jutott a gondokból, örüljön — de ne a mások kárán (azon legfel- jebb okulni lehet...).

Amennyire helyes a vitában pártatlannak maradni, az igazság mellett kiállni, annyira helytelen abban kár- örvendően belekapcsolódni, sőt, szántszándékkal tovább hevíteni az indulatokat.

Szegényes szórakozás összeugratni embereket, köz- bevetett rosszindulatú félmondatokkal újrászítani a vi- ta már-már kialvó lángját. Vigyázzon, aki így tesz, s gondoljon arra, hogy a láng mellett nemcsak melegedni — megégni is lehet!...

Persze, egy percig sem azt akarom mindezzel állíta- ni, hogy semmivel sem törődve, mindennel megalkudva kell élni a környezetünkben. Jól tudom, hogy sokkal egyszerűbb a fenti néhány sort papírra vetni, mint hét- köznapi gyakorlattá alakítani a vázolt gondolatokat, de annyira mégsem nehéz, hogy — eljutva a felismerésig — ne tudnánk ilyen módon is könnyíteni egymás helye- tén...

Nagy Lajos elítelt,
Bp.-i Fegyház és Szig. B.

SZULTÁN

Augusztus volt. Tikkasztó hőség uralkodott a város falai között, amikor megcsör- rent a városi kapitányság ügyeletés tisztjének telefonja. A külváros egyik körzeti megbízottja jelentette, hogy szülei lakásán halva találták Orbán Margit 14 éves kis- lányt, körülötte vértócsa van. A kihívott orvos már csak a beállt halált tudta megállapí- tani.

A helyszínrre siető nyomozók a falusi ház középső szobá- jában, a szőnyegen fekvő ta- lálták a kislányt. Testén szű- rős sebeket, a fején ütéstől származó sérüléseket, mellette nagy vértócsákat láttak. A szobát lezárták, telefonon ér- tesítették a bűnügyi oszályt, és kérték a megyei rendőr- kapitányság helyszínelő cso- portjának kiküldését.

A helyszínelő kocsis hátsó felében pokrócok vannak széterítve, ez a helye a helyszínelő kocsival utazó rendőr-kutyának. Szultán — úgy hívják a kutyát — a köly- keivel sütkérezett, amikor a ku- tyavezető rendőr szakaszveze- tő megjelent a porázzal. Örömmel nyújtotta a nyak- kát, és beugrott a helyszínelő kocsiba. Rendőri berkekben azt tartják, hogy a nőstény- kutyája jobb érzellemmel rendel- kezik, könnyebben idomítha- tó és szívósabb a nyomkere- sében, következetesebb a nyomon üldözésben. A kan kutyákról az a vélemény, hogy jobb járőröző és agresszívabb az őrzési munkában.

Ahogy Szultán elfoglalta he- lyét a helyszínelő kocsiban, beszéltak a nyomozók is. A höz közel tartva orrát megsza- goltatta vele a lábnyomokat. Szultán szimatolt felvakan- gas házakat szegélyező kertés- házak között, és csikórogya fékezett.

A szokásos fényképezés és helyszínráaj készítése után megvizsgálták a holttestet.

Megállapították, hogy a bal mell tájékán, egy férfitenyér- nyi nagyságú területen a mellüregbe hatoló több szűrt sérülés okozta a halált. Való- színűnek látszott, hogy a sér- üléseket ugyanazzal az esz- közzel, valószínűleg kisebb fajta kétlélő törkessel idézte elő a tettes.

A helyiségben szűrő- vagy ütőeszköz nem volt, de a holt- test mellett néhány igen apró, zöld színű üvegszerű szilánkot találtak a helyszínelők. Az volt a feltételezésük, hogy ezek a szilánkok egy gyűrű összetört kövéből származhat- tak. A többi helyiség meg- szemlélése során megállapíto- ták a nyomozók, hogy a laká- sban semmi sem hiányzik, te- hát rablóátadás nem történt.

Az egyik nyomozó megnézte az ajtókat, ablako- kat is, de azok mind belülről voltak bezárva, kivéve a fürdőszoba ablakát. Az ablak alatt a külső falrészen mászá- si nyomokat fedezett fel. Azonnal jelentette észreveté- lét a vezetőnek, hozzátéve azt a feltevést is, hogy a tettes a fürdőszoba ablakán hatol- hatott be a házba. Az udva- ron nem messze a fürdőszoba ablakától, a kerítés mellett a talajon lábnyomokat talál- tak.

Hozzátok a nyomozókuty- át! — hangzott az órnagy hangja.

Ekkor lépett a színre a gépkocsi hátsó ülésén tü- relmetlenül várakozó Szultán, a rendőr-kutya. Vezetője fel- adta rá újra a porázt. A föld- köz közel tartva orrát megsza- goltatta vele a lábnyomokat. Szultán szimatolt felvakan- gas házakat szegélyező kertés- házak között, és csikórogya fékezett.

maga után. A harmadik szom- széd udvarában a lakás előtt megállt, és kaparni kezdett. A zajra kilépett háziasszonyt meg- kérdezte a nyomozó.

— Ki tartózkodik önön kí- vül még itthon?

— A fiam alszik idehaza, már reggel óta. Éjszakai mű- szakban dolgozott.

A szakaszvezető visszavezet- te a kutyát és az utcán át a helyszínre, a fürdőszoba abla- ka alatti nyomokhoz. Amíg a kutya szimatolgatott, vezetője mosolyogva újságotla a hely- színelő nyomozóknak és rend- öröknek, hogy Szultán meg- találta a tettest.

Az egyik nyomozótiszt meg- szólalt.

— Egy kiló hús Szultán ju- talma, ha valóban így van.

A kutya újra elindult a fürdőszoba ablakától távolodó lábnyomokon, még nagyobb energiával haladt előre, és ugyanabban az udvarban még dühösebben kezdte kaparni az ajtót, mint az imént.

Az egyik nyomozó kinyitot- ta előtte az ajtót, Szultán be- ugrott a helyiségbe, ahol rézgombos vaságyban egy fiata- lembert feküdt. Szultán oda- ugrott az ágyhoz, dühösen le- ranciaította az ágyban fekvőből a takarót, elkezdett ugrálni, de a megrémült fiatal embert nem bántotta. Amikor látta, hogy a rendőrök elvezetik a fiatal- embert, farkát csóválva, vi- dáman futkározott körülöt- tük. Ő a feladatát elvégezte, számára ezzel be is fejeződött a nyomozás, kiderítette, ki volt a tettes.

A 18 éves Kósa Balázst a nyomozók bevitték a főkapitányságra, majd visszamentek Kósa lakására, hogy házkuta- tást tartsanak. A szalmazsák- ban egy vértől szennyezett, 15 cm hosszú pengéjű kéttél, csontnyelű törkést találtak. Csak a zöldkőves gyűrű hiányzott a gyilkosság tárgyi bizonyítékai közül.

A nyomozók megkezdték Kó- sa Balázst kihallgatását.

T. K.

(Vége következik.)

Színes éjszakák árnyékában

Délben ébred. Felöltözik. Elfogyasztja köny- nyű reggelijét — vaj, pirított, tojás —, meg- isszik egy pohár narancslét. A tükrő előtt ren- desbeszdi arcát. Elindul a fodrászhoz. Kora dél- után van még, sétál a belvárosban. Nézegeti a kirakatokat. Be-bekukkant a divatos presz- szókba, bárókba. Majd elindul a törzshelyére, megvacsorázik. Elszív egy cigarettát.

Ezután odaül a bárpulthoz. Egy szaraz mar- tinit rendel. Megkezdődik a „munka”. Ha je- lentkezik az „üzlet”, negyedórát elmegy, a „munkabért” bármely nemzet valutájában elfo- gadja. Magyar pénzben ez az összeg — ezer- ötszázott háromezerig terjed. Partnerei: ola- szok és nyugatnémetek. Hajnalban ér haza, gyűrötten, émelygő gyomorral. Mielőtt lefek- szik, nem néz a tükrőbe. Délben minden kez- dődik előlről. Persze, csak akkor, ha közbe nem jön valami.

Ez pedig gyakran előfordul, sőt, nap mint nap várható. Főleg akkor, ha nem dolgozik sehol. Ha nincsenek rendben személyi okmá- nyai. Akkor éjfél előtt ér véget az éjszaka, s a virradat nem az otthoni környezetben, ha- nem a rendőrségi fogdában találja. Mint Bos- nyák Gizellát, aki május 13-án szabadult a börtönből, és július 7-én már ismét visszake- rült.

Vajon mi az oka, hogy immár harmadik büntetésére vár, és ennek ellenére képtelen szakítani megszokott életformájával? Legutóbbi büntetéséből szabadulva sem helyezkedett el sehol, pedig, mint mondja, talán senkinek nem ajánlkozott föl annyi segítő kéz, mint neki. Válogathatót volna a jobbnál jobb mun- kahelyek között. Nem ezt tette. Elhitette ma- gával, hogy tizenöt hónapi zártság után —

habzsolni kell az életet, bepótolni mindazt, amit elmulasztott. Tehát jelszava lett ismét: élni, élni, szabadon, függetlenül, nem alkalmazkodni senkihez.

Holott, ha csak egy pillanatra józanul, il- lúziók nélkül körülnéz, rájöhetett volna, hogy amit csinál, az a legteljesebb, már-már mo- dern rabszolgai függés, másoktól. Jobban mondva, mások igényeinek a kiszolgáltatót- ja. Ezért — viszonylag — jelentős összeget kap. De a pénz természetéhez tartozik, hogy nem mindegy, hogyan, miképpen jut hozzá az ember. Mert remek környezetben, remek ze- ne és tánc mellett is lehet iszonyú árat fizet- ni, anélkül, hogy abban a pillanatban brutá- lisan felszínre kerülne eme életforma és élet- vitel csődje. Nem a törvényszabta büntetésre gondolok elsősorban, hanem arra, hogy senki nem élhet vissza büntetlenül még saját testé- vel sem, hiszen a torz életszemlélet és gyakor- lat elvégzi — szinte észrevétlenül — a test- ben is a maga roncsoló munkáját. S egyszer csak arra ébred, hogy nem akarja látni az arc- át, gyűlöli magát és teste minden porcikáját. És ekkor már a sírás sem hoz megnyugvást. Hiába van pénz, ha nem tartozik valakihez. Mint a villám, úgy csattan benne a felismerés, hogy elrontotta az életét. A maga csupasz- ságában, mint valami sírkő, kíméletlen hideg- séggel ragyog fel boldogtalansága. Ki tudja vigasztalni? Hiába mondják neki: „Ne sírj, Zizi”. Ez már csak ocsó szó les, mondat-klis- sé, nem lesz mögötte sem emberi hitel, sem érzelmi fedezet.

E zsákutából csak egy út vezet ki, ha elfo- gadja a segítő kezét.

A. J.

Beszéljük meg!

Hogyan lehet megszabadulni a tetoválástól?

A tatu, illetve a tetoválás eredetileg a primitív népeknél volt „divatban”. Fedetlen testrészüket ékesítették hegekkel, vagy a bőrbé juttatott festékszempék révén kirajzolt különféle jelekkel, ábrákkal. Célja egyrészt az volt, hogy a harcosok minél féltetesebb külsővel rendelkezzenek, másrészt „státuszszimbólum”, megkülönböztető jel is volt.

A tetoválás divatja nálunk is sok követőre talált — és talán most is. Főképp ráérő, unatkozó emberek cicomázzák fel így magukat, amikor már nem tudnak idejükkel okosabban kezdeni. (Valószínű, hogy rájuk is vonatkozik az, ami az első mondatban áll...)

Az emberek sokféle motívumot tetoválnak magukra, a szentképtől a pornográf képéig. A tetoválás lemoshatatlan számjelzését viselik magukon a német gyűjtőtáborok volt foglyai, de tetoválással tették kitörölhetetlenné a náci SS-szervezet tagjainak vércsoportjelzését is. Erről sok bűjkáló banditát sikerült később felismerni.

A tetoválás fájdalmas művelet. De aki ezt elviselte, még nincs túl a veszélyen. Előfordul, hogy a tetoválás után súlyos betegségek lépnek fel (pl. fertőző májgyulladás, tbc.).

Furcsa dolog, hogy a mai, felvilágosult társadalmunkban is sokan rajzoltatnak magukra tetoválást — tatut. Egyesek még fizetnek is érte. Amikor elkészül, kicsit gyönyörködnek benne, de utána már csak egy vágyuk támad: minél előbb megszabadulni ettől az önkéntes megbélyegzéstől...

Van, aki égő cigarettát szorít rá, remélve, hogy a felhőlyagzott, égett bőrből kilökődnek a beültetett szemcsék. Legtöbbször azonban az orvostól várják, hogy helyrehozza megmondhatatlanságuk bőrbé ültetett következményeit...

Mit tehet az orvos? A tetováláskor a beszűrt szemcsék oldhatatlanok, ezért

csak a bőrrel együtt lehet eltávolítani, vagy legalábbis a szemcséket fedő bőrrészt „leradírozása” után lehet őket kikaparni. Ezért nem könnyű feladat a tatu eltüntetése.

A bőrgyógyász véleménye szerint viszonylag egyszerű a helyzet ott, ahol laza a bőr és keskeny a tetoválás. Ilyenkor a tetovált bőrrészt ki-metszése és a bőr egyesítése csak vonalas heget hagy maga után.

Széiterülő, terjedelmes tetoválás megszüntetésére több lehetőség nyílik ugyan, de egyikkel sem lehet elérni az eredeti célt, azt, hogy a tetoválás helyén normális bőrfelület maradjon.

A bőrbé ékelődött szemcséket mechanikus úton a bőr lecsiszolásával szinte ki tudjuk söpörni, gyulladáskeltő anyagokkal a kilökődést elő tudjuk segíteni, de mindegyik

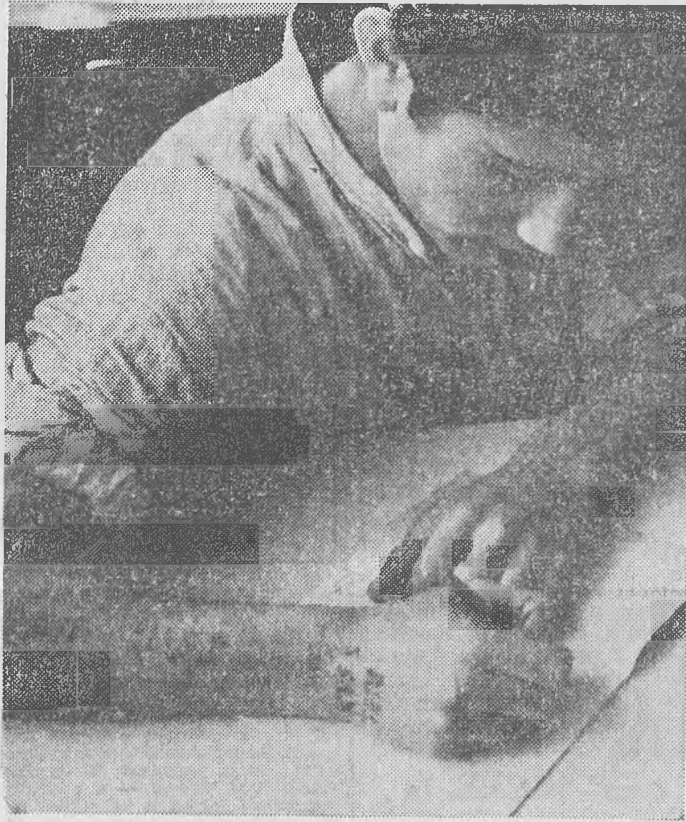
esetben maga a hámréteg is megsérül, és ezeken a helyeken már örökre heges marad a bőr. Ennél sikeresebb megoldást talán a lézersugár felhasználásával lehet elérni, de ezt a módszert még nem dolgozták ki.

A legszebb eredményt plasztikai sebészeti módszerekkel lehet elérni, itt esetleg bőrátültetésről is szó lehet.

A lecsiszolós módszer a bőrklinikákon működő kozmetológiai rendeléseken alkalmazták. Beutalást ide a lakóhely vagy munkahelyszereint illetékes bőrgyógyászati rendelésen kell kérni. Munkaképtelenség idejére táppénz nem jár, de a mulasztott időt igazoltnak veszik.

Tehát, mielőtt rászánná magát valaki a tetoválásra, gondoljon az orvos szavaira is...

— Z —

Brigádgyűléseken

NEM!

A héttagú brigád vezetője huszonkét éve dolgozik a gyárban. Társai szintén régi munkások már, jó néhány esztendeje, hogy minden reggel üdvözlök egymást a megszokott üzemben...

— Mi a legfontosabb az Önök számára, ha a brigádmunka kerül szóba? — hangzott az első kérdés.

A többiek nevében is a brigádvezető válaszol:

— Elsősorban a termelési jellegű feladatok teljesítése. Adott egy szint, amely számunkra azt jelenti: ezt kell túllépnünk. A második, de talán ugyanilyen fontos dolog a munkafegyelem; a késések megszüntetése, a különböző váratlan hiányzások kiküszöbölése. Ezenkívül megünyk vért adni, sőt, a múltkor egy sürgős esetben egyikünket már név szerint hívták be, annyira úgy ismernek bennünket: ránk mindig lehet számítani. Szerepelnek a vállalásaink között természetesen a kommunista műszakok: egy kis segítségnek mindegyik van helye... Mindez már valahol magától értetődő a számunkra, sohasem gondolkodunk úgy el ezekről a dolgokról, hogy „vállalás”. Mentünk és csináltuk. Ha az ember huzamosabb ideig ugyanott dolgozik, szinte már a második otthonának érzi a munkahelyét. És az otthona csinosításáért, szebbé tételéért mindenki mindent megtesz, felszólítás nélkül is.

— Egymáson, mint emberek tudnak segíteni? Volt már ilyesmire példa?

— Igen. Például az egyik kolléga — azóta már nyugdíjba ment — felesége meghalt, bal eset miatt. Igyekezünk vigasztalni, mellette álltunk, amennyire tudtunk. Elvégre közénk tartozott!

— Idegen embereken is ilyen szívvel-lélekkel tudnának segíteni, ha bajba kerül?

Hosszasan töprengenek a kérdésen. Egyikük szórakozott mozdulattal végigtörli a kezében tartott olajos rongydarabbal a marógépét, a másik tűnődve kapcsolgat föl-le egy kart... végül ismét a brigádvezető szólal meg:

— Visszakérdezek. Milyen segítségről van szó? Mert akkor, ha például balesetet szenved valaki, természetesen mindent megteszek az érdekében, amit emberileg lehetséges. Más jellegű segítségnél többet kell tudni az illetőről...

— Most következett a „kérdés”: — Például olyan valakin, aki már nem először szabadult a börtönből? Be tudná egyen-jogú, egyenértékű társként fogadni maguk közé, nyolcadik tagnak?

A csend, ha lehet még „sűrűbb”, mint az imént.

— Elméletben... tulajdonképpen... lehetne vállalni — hangzik az első bátorítatlan válasz. Egy másik tag már bátrabb:

— Azért ezt meg kell gondolni. Volt itt nálunk egyszer már egy ilyen ember, valami verekedésért ült, nem tudom mennyit. Sem mi, sem a többi dolgozó nem érezte vele a múltját. Egy szép napon azután kiesztelt egy

csúnya tréfát, és úgy becsapott mindenkit, hogy még a vezetőség is belepirult... Mi lesz, ha így járunk?

— Vagy mi történik akkor — kapcsolódik bele egy eddig csendesen hallgató a beszélgetésbe —, ha mi veszdünk vele, istápoljuk, segítjük, és erre fogja magát az az illető és viszszerül? Rajtunk nevetne az egész gyár!

— Arról nem is beszélve — veszi át a szót ismét a brigádvezető —, hogy mi évek óta a legnagyobb mértékben megbízunk egymásban. Összeszoktunk. El sem tudom képzelni, mihez kezdenék egy másik munkahelyen? Hívtak már többször hol ide, hol oda magasabb órabéért, de mit érek vele — ha a többiek nincsenek az ember körül? Nagyon erősen kötődünk a gyárhoz és egymáshoz, egyformán így érezzük. De vajon az, aki eddig a börtönökét járta, meg tudja érteni mindezt? Át tudja őszintén venni ezt az érzést? A „Kék fény” nagyon jó példa minderre. Némelyek olyan ártatlan arccal tulaják szánni-bánni a bűneiket, azután újra viziontlátjuk őket egy másik adásban...

— Egészen kézzelfogható példát alapul véve — zömök, barnabőrű fiatalember szólal meg —, itt minden nyitva van egymás előtt az öltözében. Ha valami eltűnik, már ránk, pontosabban az új kollégára néznek sandán... És ez nem jó a brigádnak — akár van alapja a gyanakvásnak, akár nincs!

— Előbb alaposan meg kell ismernünk az illetőt — foglalja össze az elhangzottakat a brigádvezető —, és ha majd úgy látjuk, hogy megbízhatunk benne, akkor befogadjuk.

— De itt éppen az ellenkezőjéről van szó — próbálkozom az ellenvetéssel —, először kell bizalmat kapni valakinek ahhoz, hogy összeköjön a „régikkel”!

Tanácsaltnal nézegetnek egymásra.

A brigádvezető hirtelen — mint akinek eszébe jutott a döntő érv — újra megszólal:

— Tölem és tőlünk ugyan jöhet ide még valaki, ha muszáj. De mit fog csinálni? Ebben a műszakban minden gépen van ember. Hova osszam be az új tagot? Vájunk ketté, két műszakba mindannyian? Ki menjen a reggelibe, ki az estibe? Majdnem mindannyian megszűröl járunk be dolgozni. Az utazással a családkunktól vesszük el az időt! Utasítsak, kötelezzek néhány embert arra, hogy egy bűnöző miatt éjjel járjon haza a gyárból? Akkor fölböröl az eddigi összhang, a brigád egy olyan valaki miatt, aki az eddigi életével maga bizonyította, hogy nem érdemli meg a segítséget!

Miért került vissza? Ha hibázott, tegye jóvá saját maga, ne másoknak legyen hátránya az ő csavargásaiból! Én Angyal földön nőtem föl, benne voltam egy pár stikliben, mégsem lettem bűnöző! Mindenkinnek olyan az élete egy bizonyos határon túl, amilyennek formálja... Felöltött emberekről van szó, nem?

Becsuktam a jegyzetfüzetem és megköszöntem a beszélgetést.

H. A.

Csak menni, bárhová!

A fiatal ember ivott, előbb egyik rokonával, majd egyedül; konyakot, aztán bort, később az anyjával veszekedett. A vita hevében méregbe gurult, rávágta az ajtót, s úgy részegen megfogalmazódott a fejében egy gondolat: csak menni innen, messze, bárhová! Ledobálta magáról a pizsamát, ugyanis a délután már jócskán estebe fordult, s ő a tévét nézte, amikor a vita ki-robbant, tehát ledobta magáról a pizsamát, s felöltözött, s részegen beült a kocsiába. Kikanyarodott a térre, egy étterem elé, ott voltak a barátai, akik, mire feleszmél, már bent is ültek a kocsiában. Unszolták, gyertünk a szomszéd városba! El is indultak, ő és két barátja; az egyik hátul, a másik elől ült — mellette, az ültetés rendje végéig ez maradt!

Semmi nem jött közbe, tehát szépen bekocsiáltak a városba; első útjuk szintén egy étterem volt, ott konyakot ittak. Az egyik barát, amikor már jöttek kifelé, belékötött egy lányba, az nem hagyta magát és rendőrt hívott, aki a társaság láttán, érzékelve állapotukat, a gépkocsi vezetőjét bekísérte a kapitányságra, ott végezték el a véralkohol vizsgálatot; természetesen erős utasságot mutatott ki a műszer! A jogosítványt elvették a gépkocsivezetőtől, s útjára engedték, mondván: busszal haza tud menni. Ekkor már hajnalodott. El is indult a többiek után a buszmegállóhoz; pénz már nem volt, nem úgy,

mint a többieknek! S ekkor, mint aki tetézni akarja felelőtlenségét, sarkon fordult s ment a parkoló kocsiához; igaz, a barátai is unszolták, menjenek kocsival, ne haza, hanem a közeli fűrdőhelyre, egy hajnali fűrdőre! S a három, már-már részegségéből ocsudó ember, akik képesek lettek volna gondolkodni, s főleg a gépkocsivezető, akire, ha más nem is, a rendőrségi szondázás, valamint a jogosítvány bevonása — mindenképpen kijózanítólag kellett volna, hogy hasson, elindult egy végzetes útra!

Megérkeztek a fűrdőhelyre, de nem fűrdötek, most már igyekeztek haza, s talán harminc percnyire járhattak otthonuktól, amikor egy kanyarban a részegen bóbiskoló barát rádől, vagy inkább ruhanant a gépkocsivezetőre, ettől ez megingott, s mire egyensúlyba hozta magát meg a barátját, már előttük volt a busz, amelyik nemrég indult ki a megállóból, tehát még nem gyorsult föl. Az előbb említett zavar miatt a gépkocsivezető nem tudta kelő mértékben jobbra rántani a kormányt — és nekiütöközt a busznak. Megpördült, s farral újra nekivágott a busz elejének...

A hátsó ülésen lévő barát három órával élte túl a karambólt, őket ketten súlyos, nem életveszélyes sérüléseket szenvedtek.

Ez tavaly október harmadikán hajnalban, hat óra ötven perckor történt. A gépkocsivezető december harmadikán

kórházban volt, sőt, előzetes letartóztatása után is sokáig kezelték az orvosok, míg úgy-ahogy rendbe jött. A bíróság jogerős ítélete: öt év börtön! Büntetését Baracsán tölti. Itt beszéltem vele.

Kérdésem be sem várva közli velem, hogy ma sem érte, hogyan lehetett ennyire felelőtlen!

— Magam is elítéltem azokat, akik ittas állapotban ülték volánhoz, még akkor is, ha nem csináltak balesetet! S én, aki mináig fegyelmet, rendezett munkájú és tartású ember voltam, elkövettem ezt az örültséget, s ez kettőnkben maradó nyomot hagyott, s egy barátom, aki osztálytársam volt, annak meg a halálát okoztam! Mit mondjak? Nem es nem értem! Pedig a szerencse, no meg a rendőrség mindent megtett azért, hogy elterelje előlem a vágzatot! De nem fogadtam meg a figyelmeztetéseket, nem hallgaltam szavukra, sőt ellenük cselekedtem.

Jó nevű népi iparművész, fazekas volt, apja világhírű ugyanebben a művészetben. Ismernie kellene, s biztos, hogy ismerte is a rend és a fegyelem törvényeit, hiszen enélkül nem hatolhat senki be az anyag és a forma titkaiba, s mégis egy hirtelen düh-roham felrúgta vele az értelem összes óvó szabályait. A legegyszerűbb dolgokról feledkezett meg! Ha ő sem, akkor mi hogy érthetnénk meg? Csak elítélni tudjuk!

1980. december harmadikán szabadul.

Á. J.

Vetélkedő — megfejtések

Negyedik forduló: politika

A negyedik forduló kérdéseiről is elmondhatjuk, hogy némi fejtorést okozott a „vetélkedőknek”; főleg a negyedik kérdésben oszlottak meg a vélemények — illetve a válaszok. De hogy talán mégsem voltak nagyon nehezek a kérdések, bizonyítja néhány egészen alapos, kimerítő — és természetesen helyes — válasz. Ilyen volt Galgóczy Ágostoné (kecskeméti bv. intézet) is.

Az előző fordulóban a szerencse kedvezett neki — sorolással nyert könyvjutalmat —, most pedig mi, a szerkesztőség, a „bíráló bizottság” tagjai ítéltük meg úgy válaszáat, hogy érdemes a különdíjra.

A különdíj nyertese tehát Galgóczy Ágostoné elítelt, Kecskeméti Szigorított Börtön. A többi, helyes megfejtést be-küldők közül az alábbiak nyertek könyvjutalmat: Tóth Gyula elítelt, Kecskemét; Kaldenecker István elítelt, Szombathely; Dallos Ferenc elítelt, Bp-i Fegyház és Szig. Börtön; Horváth János elítelt, Sopronkőhida; Csizsár Attila elítelt, Sopronkőhida.

A negyedik forduló helyes megfejtései a következők:

1. A hírhedt törvény „nép-szeru” neve: „Cseléd-törvény”. Lényege az volt, hogy ha a munkás a szerződést felbontotta, a birtokos kényszerít-hette a munka folytatására, a birtokos viszont bármikor felbont-hatta a szerződést; a gazdának motozási joga volt; a törvény mindenféle szervezke-dést büntetett stb.

2. Az óbudai ötvöslegényből lett miniszter Frankel Leó

volt. A Párizsi Kommun bukása után visszatért hazájába, 1876-tól a Munkás Heti-krónika szerkesztője, 1878-ban a Nemválasztók Pártjának, majd 1880-ban a Magyarországi Általános Munkáspártnak egyik alapítója és vezetője.

3. Az államférfi, a Nemzeti Tanács elnöke, majd miniszterelnök. Károlyi Mihály (1875—1955) volt.

4. 1948. januárjában, az MKP III. országos értekezletén — a bankok államosítása, az üzemek köztulajdonba vétele után — hangzott el a

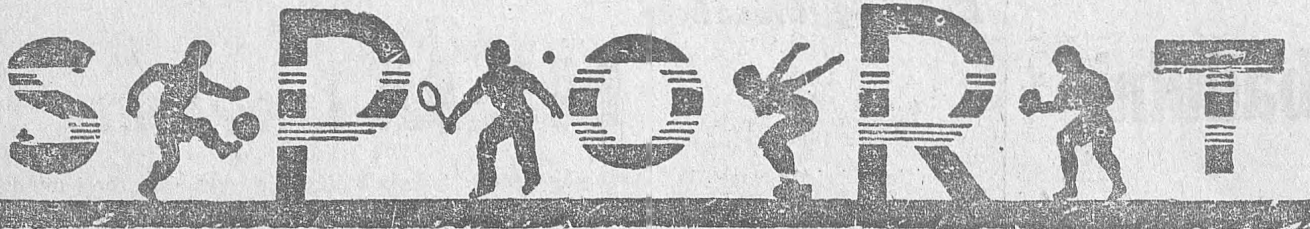
megállapítás: „Tiéd az ország, magadnak építed!”

5. A két munkáspárt 1948 júniusában egyesült. Ez egyes következménye volt a Szociáldemokrata Párt baloldala megerősödésének, s annak, hogy a párt maga is szükség-gesnek tartotta a marxizmus-leninizmus alapján való egyesülést, egy egységes munkáspárt megalakulását. Eredménye, hogy megszűnt a munkás-mozgalom évtizedeken át tartó kettéosztottsága, s megtörtént a szocializmus építéséhez elengedhetetlenül szükséges tömörülés a munkásosztályon belül.

6. Rudas László (1885—1950) a KMP egyik alapítója volt, a proletárdiktatúra alatt a Vörös Újságot szerkesztette. A felszabadulás után a pártiskola igazgatója, majd a Marx Károly Közgazdasági Egyetem rektora. Mint marxista filozófus is jelentős tevékenységet folytatott.

Elérkeztünk az utolsó fordulóhoz. Most már csak az ötödik kérdéscsoport válaszait várjuk. Kérjük, a borítékra írják rá: Vetélkedő — sport.

Kupamérkőzések

A prológ itthon kedden volt: a Hungária körüli sporttelepen a két nagy múltú, de jelenleg egyformán csak szerezni képesű MTK-VM és a csehszlovák Spárta játszott a KEK keretében. A nézők is jóval kevesebben (alig háromezren) voltak, mint a két klubcsapat egykori híres mérkőzésein. Régen nagy egyéniségek játszottak a két csapatban, amíg most ilyenek nincsenek.

Sajnos a szurkolók (a magyarok és a Prágából érkezettek is) inkább bosszankodtak a játékon, s az első félidő első húsz percének unalmáért csak a ragyogó nyári időjárás adott kárpótlást. A labdarúgók mindkét oldalon bosszantó hibákat követtek el, s ezt még a későbbi egy-egy góllal sem tudták ellensúlyozni. A vezetést az MTK-VM szerezte meg, miután Postulka kapus kiejtette a labdát és Kunszt a hálóba helyezte. Nem sokkal később már 1:1 lett. Nyíró hibázott, Csermák volt a gólszerző.

Valamit javult az iram a szünet után és — ahogyan mondani szokták — akár bajnokságot is lehetne nyerni annyi helyzettel, amennyi az MTK-VM-nek volt, de végül csak 3:1-re győzött Kovács és Borsó két újabb góljával. A magyar csapat sokkal nagyobb arányban is győzhetett volna, s ha kijön a lépés, Prágába sem esélytelenül utazik. Ámbár vigyázni kell, mert már 0:2 is a kieséssel egyenlő.

FTC—Jeunesse Esch 5:1

Az Üllői úti Európa Kupatalálkozón szerda délután 12 ezer néző vállalta, hogy bőrig ázzon. A 30 ezres lélekszámú Esch város csapatának, a Jeunesse-nek, egy acélmű abszolút amatőr csapatának csupán egyetlen vágya volt: minél kevesebb gólt kapni. A mérkőzés ennek megfelelően alakult: a luxemburgi csapat elszántan, időnként kétségbeesetten védekezett. Mindössze egyetlen épkezláb támadást vezetett az első félidőben, ez azonban váratlanul góllal végződött. A 12. percben Giron (Bálint helyén játszott) hibájából Giuliani szerzett vezetést (0:1).

Ezt a kisiklást három gyors góllal hozta helyre a Ferencváros. A 14 és a 22. percben a luxemburgi specialista Nyilasi (tavaly Luxemburg válogatottja ellen öt gólt szerzett) küldte kétszer is a hálóba a labdát (2:1). Tíz perccel a szünet előtt Magyar távoli lövésekből szerzett góljával növelte az előnyt (3:1).

Szünet után, a 49. percben újabb FTC-góllal folytatódott a kedélyes hangulatú mérkőzés: kavarodás után Onhaus lött futtában szép gólt (4:1). A Ferencváros ezután feltűnően könnyen vette a játékot, sokat és feleslegesen kombinált. S így az önfeláldozóan küzdő luxemburgi futballisták menteni tudtak. Csak a 79. percben adták meg magukat: Ebedli távoli lövése húsz méterről talált a hálóba (5:1).

Ha a Ferencváros energikusabban támad, az eredmény akár két számjegyű is lehetett volna, de így is, győzelme után nem lehetnek gondjai a visszavágóra.

Ú. Dózsa—Atletico Bilbao 1:0

A Megyeri úti pályán az UEFA Kupa találkozó (12 ezer néző) előtt sokat ígérően kezdett az Ú. Dózsa, s ha Fekete önzetlenebb, akkor már fél perc után vezethetett volna.

Aztán még negyed órán át erőteljesen rohamozott az Ú. Dózsa, de Fazekas, Tóth A.,

Nagy és Kelner rosszul célzott vagy kapkodott sokat ígérő helyzetben. Így az Atletico Bilbao is képes volt időnként ellentámadásokra, még Rothermel kapujáig is eljutottak. Az újpesti támadások lelassultak, a játékosok túlságosan sokat és körülményesen adogattak, így a szurkolók csak az elmaradt lehetőségeket emlegethették, vagy méltáhták Iribar kapus képességeit.

Nem történt ez másként a második félidő elején sem. Iribar remekül védte például Fekete lövését is, míg a többi újpesti támadás az értelmetlen beadások vagy a rosszul időzített átadások miatt halt el. A spanyolok Guisasola irányításával masszívan (időnként kissé durván) védekeztek. A spanyol csapat egyetlen igazán nagy lehetőségét a 85. percben puskázta el, amikor Dunai III. hibájából Amorrortu már áttemelt Rothermelen is, de a labda a kapu mellé pattogott.

A 89. perc hozta az Ú. Dózsa gólját, beigazolódtak, hogy jó az öreg a háznál, s Kollár beadásából Dunai II. legszebb korszakát idéző fejjel küldte Iribar hálójába a labdát (1:0).

Bp. Honvéd—Internazionale 1:0

Váratlanul nagyszerű győzelmet aratott a Bp. Honvéd együttese Milánóban.

Az első félidőben változatos volt a mérkőzés. Gúdjárnak több alkalommal kellett bizonyítani jó formáját. Az 5. percben veszélyes olasz támadás után Mazzola átadását Anastasi fejelte mellé. A 20. percben Mazzola lövését védte a jó formában levő kispesti kapus. A Bp. Honvéd rohamai mindig veszélyesek voltak, és a 34. percben az egyik akció góllá is érett. Szép támadás után Kozma került helyzetbe, a csatár nagyon ügyesen, okosan, mintegy 10 m-ről emelte a labdát a kapuba (1:0).

A második félidőben erősödött a játék irama, az olaszok egyenlítésre törekedtek, a Bp. Honvéd védelme azonban Gúdjárral az élen, nagyon jól állta a fergeteges hazai támadásokat. Hiába biztatta a milánói közönség kedvenc csapatát, nem tudott kiegyenlíteni, így a Bp. Honvéd bravúrós teljesítménnyel, előnyös helyzetben várja a kispesti pályára az Internazionalét.

Fenerbahçe—Videoton 2:1

Isztambulban 50 000 néző volt kíváncsi a mérkőzésre. Az első játékrészben meglehetősen kapkodva, idegesen játszott a székesfehérvári együttes. A magyar együttes általában védekezésre kényszerült és a 19. percben egy bal oldali átadást a mezőny legjobb csatára, Cemil értékesített (1:0). A Videoton továbbra is elfogódottan játszott, néhány játékos, köztük kulcsemberei halvány teljesítményt nyújtottak.

A második félidő is a hazaiak rohamaival kezdődött és rövid időn belül háromszor is gólhelyzetbe jutottak. Ezután a Videoton magára talált, s a 72. percben egyenlített Nagy II. révén. (1:1). Most a török csapat zavarodott meg, támadásba lendült a Videoton, Májjer vezetést is szerezhetett volna, azonban a kapu mellé lött. Az utolsó 10 percben a közönség nagyon fegyelmezten volt. Wolleket a nézőtérről fejbodóbták. Ez a Videoton-játékosokat megzavarta és a 85. percben a tévovázó székesfehérvári védők mellett Cemil újabb gólt lött, s egygólos előnyt szerzett csapatának a visszavágóra (2:1).

LABDARÚGÁS

Kevés gól a fordulóban

Egyetlen mérkőzés kivételével szűkebb találkozókból állt a bajnokság hatodik fordulója, s még inkább azzá változtatott a borús, esős, őszi idő. A nézők néhány pályán csak közepes vagy még ennél is rosszabb színvonalú játékot láthattak. Ebben a fordulóban esett eddig legkevesebb gól is (25).

Ú. Dózsa—Videoton 2:1

A nagy csapattá előlépett Videoton a Megyeri úton (15 000 néző) az első félidőben sikerrel átvészelt a kezdeti lila-fehér rohamokat. Fekete, Fazekas és a feltűnően enervált Törőcsik sorozatos hibái után a Videoton már támadni is mert, s a 34. percben vezetéshez jutott a Videoton. Májjer szöglete után a késlekedő Sarlós mellett Nagy II. mesteri pörgetéssel küldte öt méterről a labdát az újpesti kapuba (0:1).

A második félidőben a Videoton — akárcsak nem régen a Vasas ellen — nem bírta saját tempóját, így a hajrát sem, és két perc alatt vesztett.

Sorozattámadások után Sarlós a 78. percben 25 méterről nagy lövéssel bevette Kovács L. kapuját (1:1). Nem sokkal később a megtámaszkodott Fazekas három csellel szétzilálta a fehérvári védelmet, és különlegesen szép, két pontot érő gólt lött (2:1).

Ferencváros—SZEOL 4:0

A 24. percig csak ázott és bosszankodott a 14 ezer néző az Üllői úton, mert a szegecsiek derekasan és szervezeten védekeztek. Ezután viszont Martos és Pusztai érdeme volt a vezető gól megszerzése; a jobbnátvéd ügyesen gurított közepre, a jobbzsélső ravaszul fordult, és a jobb alsó sarokba lött (1:0). A 32. percben ismét Martos volt a kezdeményező, és a nyurga Nyilasi könnyedén fejelte a hálóba (2:0).

A szünet után ismét visszaesett a Ferencváros. Az 58. percben Pusztai lehetetlen helyzetből emelte fel a labdát, amelyet Nyilasi a kapuba sodort (3:0). A folytatás a 70. percben következett, amikor Magyar a bal oldalról váratlanul lött, s a labda Hojszák lábát érintve kötött ki a bal sarokba (4:0).

A Szeged játékosai lehajtott fejjel, szomorúan távoztak az Üllői útról. Nem csoda: három fordulóban 16 gólt kaptak, s egyet sem rúgtak.

Vasas—DVTK 2:0

Puskás Lajos dr., a Vasas jelenlegi technikai vezetője kezdőrugással búcsúzott az aktív játéktól a Fáy utcában, (4000 néző), a Vasas—DVTK találkozóan. Ezután több mint 20 percen át a Diósgyőr volt lendületesebb.

A 25. percben Váradi remek csel után beadott, és Kovács fejjel szerzett előnyt (1:0), majd Váradi erős, ballábás lövése kivágódott Szabórol, és a szemfüles Izsó közelről lött a diósgyőri kapuba (2:0).

Szünet után továbbra is a Vasas támadott, de Izsó (háromszor egymás után) és Kovács a legjobb lehetőséget is elmulasztotta. Unalmassá vált a találkozó, és nem változott az eredmény.

MTK VM—Dunaújváros 2:1

Otthonában lendületes, jó játékkal kezdett a Dunaújváros, de a 27. percben az MTK VM ért el gólt. Takács kiugratva Kovácsot, aki a kifutó

Németh mellett 14 méterről a kapu közepébe lötte a labdát (1:0).

Szünet után a 73. percben egyenlítették a hazaiak. Szepesi közepén visszaiátszótt Fajkus el, aki 12 méterről a kiinduló Hornyák felett a léc alá emelte a labdát (1:1). Úgy látszott, hogy pontosztokodás történik, amikor a 76. percben ártatlannak látszó MTK VM támadásból szöglet lett, és a beivelt labdát az őrizetlenül hagyott Kovács 3 méterről a léc alá fejelte (2:1).

Kaposvár—Haladás 2:0

Kaposvárott 8000 néző érdekes mérkőzést látott. A szombathelyi együttes támadott, mégis a hazaiak érték el gólokat. A 29. percben egy partdóbt követően Turai a 16-os oldalvonalától a 11-es magasságából a léc alá bombázott (1:0). A szünet után is a szombathelyiek támadtak, újabb gólt viszont a Kaposvár rúgott a 68. percben, amikor Kiss a saját térfeléről kiindulva lefutotta az öt követő Horváthot és Kerekit, kicsalta a kapust, és beállította a végeredményt (2:0).

SBTC—Rába 3:1

Salgótarjánban, 5000 néző előtt, a hazai csapat már a 9. percben vezetett. Répás két csele után Pozsgai szabálytalanul lépett közbe, s a büntetőt Básti realizálta (1:0).

Szünet után az 55. percben Mártha fejelte a labdát a kapuba (2:0), majd a 63. percben Magyar a kapu előtt kézzel megfogta Milét, s a megítélt 11-est Pozsgai élesen lötte a jobb sarokba (2:1). A 89. percben Szóó beadását Loch kapus jobb oldalába rúgta (3:1).

Csepel—Békéscsaba 1:1

Újabb pontot szerzett idegenben, Csepelen — megérdemelten — a Békéscsaba. A vezető gólt a 17. percben Gyulyás rúgta (1:0), majd négy perc múlva Pásztor egyenlített (1:1).

Tatabánya—ZTE 1:0

Már a 2. percben örülhett az 5000 tatabányai néző: Jakab öt méterről előrevetődve fejelte a kapu bal oldalába (1:0). A hazaiakat ez a gyorsan elért gól megnyugtatta. Ezután hiába támadott többet a ZTE, ellenfele szervezeten, jól védekezett, és szorványos ellentámadásai is veszélyt jelentettek.

Dorog—Honvéd 2:2

Dorogon (8000 néző előtt) változatos, érdekes mérkőzést játszott a két csapat. A Dorog már jelentős előnyre tett szert, győztesnek látszott, amikor a Honvéd egyenlíteni tudott. A gólok sorrendje: Szabó (1:0, 35. p.), Kiss (2:0, 55. p.), Fehérvári (2:1, 58. p.), Kozma (2:2, 65. p.). Az első félidőben Kozma egy 11-est kihagyott.

1. Ú. Dózsa	6	6	—	21	4	12		
2. Ferencváros	6	5	1	—	17	4	11	
3. Vasas	6	5	—	17	7	10		
4. Haladás	6	4	1	10	—	8	9	
5. Bp. Honvéd	6	3	2	1	9	—	6	8
6. Salgótarján	6	3	1	2	12	—	7	
7. Kaposvár	6	2	3	1	9	—	7	
8. Videoton	6	3	—	3	18	—	6	
9. Tatabánya	6	3	—	3	11	—	6	
10. ZTE	6	2	1	3	5	—	5	5
11. Rába	6	2	1	3	6	—	10	5
12. Dunaújváros	6	1	2	3	7	—	4	
13. Csepel	6	1	2	3	7	—	4	
14. Békéscsaba	6	—	4	2	7	—	11	4
15. MTK-VM	6	1	1	4	6	—	12	3
16. SZEOL	6	1	1	4	5	—	13	3
17. Diósgyőr	6	1	—	5	6	—	15	2
18. Dorog	6	—	2	4	4	—	13	2

Mit ér az 1:1?

Nem tombolt örömeiben a svéd közönség, amikor letelt a 90 perc a Rasundastadionban. S hogy mégis elégedetlenség, annak más az oka. A svédoktól 2:0-ra vereséget szenvedett norvégok a magyar—svéd találkozóval egy időben 1:0-ra legyőzték a svájciakat. Így a VB-selejtezőnek ebben a csoportjában a svédok esélyei megnöttek. Ilyen a labdarúgás. Amiért az egyik csapatnak vereznie kell, a másik ugyanezt a csoportelsőséget könnyebben elérheti.

Georg Ericson svéd szövetségi kapitány dolga, hogyan értékelje csapata teljesítményét, elégnek tartja-e a soron következő VB-selejtezőkre. Más a mérce a magyar labdarúgásban. Tény az, hogy idegenben játszani mindig nehezebb, a vendégcsapatnak kevesebb a reménye a győzelemhez, de még a döntetlenhez is, s ha mégis sikerül akár csak a döntetlen, az már fegyvertény. Az 1:1 így a magyar csapat mellett szól. Csúpan az a kérdés, a svédok elleni játék elég-e a görög, majd később a szovjet válogatott ellen.

Ezúttal a magyar csapatot nem érheti az a vád, ami a négy évvel ezelőtti mérkőzésen, vagyis — mint a svéd újságírók írták — „kibekelték” a 0:0-ás eredményt. Ez az együttes jobban játszott, mint az 1972-es, egységesebb volt a szellem, nagyobb a küzdeni akarás. De nem árt emlékezni az akkori mérkőzésről szóló kritikára: „A védők nem őrzik szorosan az ellenfél csatárait, a középpályások nem zavarják a támadást elindító játékosokat, s ha ez sikerült, akkor is értékes másodperceket vesztenek, amíg kibontakozik az

ellenakció”. Márpedig most is hasonló hibákat lehetett megállapítani a csapatjátékban. Az együttes lendülete gyakran megtört, egy-egy ügyesen végrehajtott támadást gyakran elemi hibák követtek. Többen ezt a középpályás sor gyengeségével indokolják.

Kétségtelen, hogy meghatározó szerepe lehet a mérkőzésen ennek a három játékosnak, de a világon nincs olyan együttes, amelyben ez a csapatszere a többi nélkül betölthetné feladatát. Támadást vezetni, védekezni, őrizni az ellenfelet, részt venni az akciók befejezésénél, még leírni is sok. A magyar válogatott éppen ott maradt el a svédoktól, hogy ők valamennyien igyekeztek elől-hátul részt venni a játékban, s nem volt olyan eset, hogy a szerelés csak a háttérben, a támadásvezetés kizárólag a csatárok dolga. Ezzel szemben a magyaroknál többször előfordult, hogy a csatárok vagy a háttérben csak néztek, hogy a középpályások mit csinálnak. Mintha a játékosok féltek volna a kétségtelenül robusztus, kemény svédoktól, ezért bátoratlanul léptek közbe, s az összecsapások nagy többségében az ellenfélnél maradt a labda. Arról nem is beszélve, hogy ütközéseknél mindig a magyarok jártak rosszabbul.

Helytelen lenne szót nem ejteni a játékosok ezeknek a gyengéiről, s helyette inkább megelégedni azzal, hogy végre is nem szenvedett vereséget idegenben az együttes, s minden a legnagyobb rendben van. Feltehetően több kell, fizikailag, taktikailag egyaránt, hogy a siker reményében vívhassa meg a magyar válogatott a VB-selejtezőket.

A sport világából

Még korántsem ért véget az atlétikai versenysorozat az elmúlt héten többen is megkísérelték, hogy ledöntésük trónjáról az atlétik „királyt”, a tízpróba olimpiai bajnokát, Bruce Jennert. Míg az amerikai atléta ugyanis Hollywood ajánlatáról tárgyal — a producerok benne látják a közeljövő Errol Flynnjét, — a montreali kilencedik helyezést, a szovjet Grebenjuk új Európa-csúcsot (8467 p.), a 18 éves amerikai Thomson ifjúsági világrekordot (7903) állított fel. A szovjet atléta eredményével megelőzte már honfitársát, München bajnokát, Avilovot, s mivel Jenner többé nem versenyez, a világranglista élére került. De van más komoly jelölt is: a 110 méteres gátfutás montreali bajnoka, a francia Guy Drut pályázik tízpróbás bábórára. Elete első tízpróbásversenyén mindenesetre megfizette a tanulópénzt, 1500 méteren — 350-nel a cél előtt — annyira elfogyott az ereje, hogy kénytelen volt a versenyt feladni. Pedig távol-, magas- és rúdugrásban, 100 sikon, s főleg a gáton nagy eredményt ígért teljesítménye. „Nagyon szenvedtem, de most látom, hogy mit is kell tennem, ha igazán át akarok térni a tízpróba.”

A heidelbergi egyetemi kutatóintézet nem régen tette közzé az „Orvosi Világ” című folyóiratban legújabb vizsgálati eredményeit az edzők és sportolók előnyéről. Több száz, 50 és 70 év közötti önkéntes jelentkezőt vizsgáltak meg, s a legényegesebb következtetés az: az aktív életmód miatt előálló izomsorvadás megfékezhető kiegészítő testmozgással. „Előrehaladott korban is növelhető nemcsak az izomerő, hanem a rugalmasság is. Azoknál, akik megfelelő testmozgást végeznek, eltűnnek a gyako-

ri ízületi panaszok. Általános megállapítás, hogy a korral együtt csökken a környezethez való alkalmazkodási készség; a heidelbergi kutatók bizonyították, hogy a sport hatására felrészül a szellemi tevékenység, s elmeszesedett agysejtek is új reakciókészséggel jelentkeznek.

LABDARÚGÁS

NB II.

MÁV-DAC—Budafok	4:2
Volán—Kömlő	3:1
V. Izzó—SZ. MÁV	2:0
DVSC—Eger	3:2
Szfv. MÁV—Ózd	1:0
BVSC—SZMTE	2:1
Olajbányász—Oroszlány	1:1
Pécs—Ganz—Mávg	2:0
Szekszárd—Füzfő	2:1
Várpalota—KKFSE	3:1

1. Pécs	6	5	—	14	1	10		
2. DVSC	6	4	1	13	—	9		
3. BVSC	6	4	1	13	—	9		
4. Szekszárd	6	4	1	13	—	9		
5. G.-MÁVAG	6	3	2	11	—	8	8	
6. Szfv. MÁV	6	3	2	11	—	8	8	
7. V. Izzó	6	3	1	2	9	—	8	7
8. Várpalota	6	2	2	12	—	10	6	
9. Eger	6	3	—	3	14	—	6	
10. Budafok	6	2	2	13	—	13	6	
MÁV DAC	6	3	—	3	13	—	6	
12. Oajbányász	6	2	2	2	7	—	6	
13. Volán	6	2	1	3	14	—	5	
14. Ózd	6	2	1	3	11	—	5	
15. SZMTE	6	2	1	3	11	—	5	
16. Oroszlány	6	—	4	2	7	—	4	
17. Füzfő	6	1	2	3	8	—	4	
18. KKFSE	6	1	1	4	5	—	3	
19. Kömlő	6	1	1	4	4	—	3	
20. Sz. MÁV	6	—	1	5	1	—	12	1

ATLÉTIKA

Németh Miklós és Milassiné győzelme Koblenzben

Koblenzben (NSZK) atlétikai viadalon a gerelyhajítást az olimpiai bajnok, Németh Miklós nyerte 84,78 m-rel, a lengyel Bielezyk előtt, akinek eredménye 83,86 m volt. A női távolugrásban Milassiné 625 cm-rel végzett az első helyen. A 200 m női síkfutást a lengyel olimpiai bajnok, Szwedzka nyerte 23,79 mp-cel Könye (24,84) és Tóth (24,94) előtt. A 100 m-es női síkfutásban ugyancsak Szwedzka szabították át elsőként a célszalagot 11,56 mp-cel, Könye ebben

a számban 4. lett (12,34 mp). A férfiak érdeklődéssel várt 1000 m-es versenyét a kenyai Boit nyerte 2:18,1 mp-cel, Zemen János ötödikként futott a célba 2:20,2 mp-cel. A viadal legjobb eredményét magasugrásban az olimpiai bajnok lengyel Jacek Wszola érte el 229 cm-rel, Európa-rekorddal, a második helyezett amerikai világrekorder Stones (221) előtt. Wszola a szovjet Válerij Brumel 1963-as moszkvai 220 cm-es Európa-csúcsát javította meg.

KULTURÁLIS FIGYELŐ

Két születésnap

ÖRÖKIFJÚ KEDVENCEK

Két népszerű — és örökifjú — művész születésnapját köszöntjük ezekben a napokban. Szeptember 6-án volt 75. születésnapja Bilicsi Tivadarnak, a Vígyszínház tagjának, szeptember 18-án pedig Simándy Józsefnek, az Operaház magánénekesének.

Gravács bácsi, a jólmenő vízvárosi papírkereskedés tulajdonosa váltig ellenézte, hogy gyermeke ilyen bohém életmódot adjon a fejébe. De hiába: 1918 őszén a jó kiállítású, szép hangú fiatal ember már Föld Mátyás színházában, a Városligeti Színházban szerepelt — igaz, hogy egyelőre csak a kórusban. De nem sokáig.

Nincs olyan hazai színpad — az Operaház is beleértve — ahol ne léptem volna fel... — mondja Bilicsi Tivadar. — S nincs olyan szerepkör, amelyben ne próbáltam volna, több-kevesebb sikerrel.

Arra bizonyára már kevesen emlékeznek, hogy a sekrestyést alakította a Toscában, az egyik csempészt a Cammenben, s három szerepet a Hoffmann meséiben. Am: egymást követő generációk látták két leghíresebb szerepében: A szabin nők elrablása Retegyi Fridolinjának és Beppóként a Néma leventében.

Retegyi urat Rátkai Mártontól „örököltem” — emlékezik vissza. — Amikor begyógyultam helyette, azaz „biztattak”: van még 20—30 előadás a darabban... Több mint ezer lett belőle! A néma leventét először Bajor Gizivel és Törzs Jenővel, majd Bajorral és Timár Józseffel, legutoljára pedig Ruttkai Éva és Ladányi Ferenc társaságában játszottam el. Évtizedeken át voltam Tschöll papa a „Három a kislány”-ban és a francia király a „János vitéz”-ben. És... Gonosz Pista a „Falurosza” című népszínműben, no meg a cigány a „Piros bugyellár”-ban.

Van szerep, amelyre hiába várt?

Igen! A Cyrano. Amikor jó néhány évvel ezelőtt megemlítettem Egri Istvánnak, ezt válaszolta: „Ugyan Bill! Cyrano kadett volt, te pedig már legalább is alezredes vagy...”

Legkedvesebb partnere Csontos Gyula volt, partnere Kiss Manyi, s rendezője Hefvesi Sándor. Szerepelt már az első magyar némafilmekben, ott volt a rádió, majd a televízió bölcsőjénél. Aki átböngészi fél évszázad lapjait, egyetlen pletykát sem talál róla, de annál több izés anekdóta főszereplője vagy terjesztője. Most készült életrajza megírására. Több szkekrét megírtak ki a „hözaválók”: fényképek, újságcikkek, színdarab-kéziratok, kották és színészkollegáitól kapott emléktárgyak.

Simándy József harminchat éve az Operaház tagja, s bár három esztendő nyugdíjba vonult, minden szezonban visszavisszatér kedves szerepeit énekelni.

Hogyan fogadta a hatvanadikat?

Az éveim számával nem foglalkozom, azok súlyát nem érzem — mondja. — Nem tekintetek vissza a megtett útra, nem a múltból akarok élni, hanem a jelenből, és tervezem a jövőt. Dolgozom. Nyáron egy hét alatt négyszer énekeltem a Bánk bánt Szege-

Kedves szerepei? — Százharminchétszer énekeltem a Carmen Don Joséját és Százharmincnégyszer a Bánk bánt. A repertoárom

mintegy 30 tenorszerep. Szerencsés voltam: minden szerepet megkaptam, amit szerettem volna énekelni. Van, amitől már el kellett búcsúnom, így például az „Anyegin” Lenszkijétől. Nem akarok húsz évvel fiatalabb lenni a színpadon. Azok az emberek öregednek meg, akik az életben, a színpadon a fiatalságot kergetik.

Hogyan készül most egy-egy előadásra?

Nem gyakorlok többet most sem, mint régebben, hiszen aki megtanult énekelni, annak a toroka olyan, mint a felhangolt hangszer, csak vigyázni kell rá. A színpadi énekléshez önfegyelem is kell: állandóan figyelem a súlyomat, soha nem iszom hideget, dohányfüstös helyiségből menekülök. Előadás előtt 8—9 órát alszom.

Bejárta szinte az egész világot...

Igaz. De a legtöbbet mindig a hazai közönségnek akar-

tam adni. Nem a világ nagy színpadait akartam meghódítani, hanem az itteniekkel megértetni a muzsika szépségét.

— Meddig kíván énekelni?

Amíg a hangom tisztán cseng. Megegyeztünk a feleségemmel, ha ő észreveszi, hogy már nem vagyok az igazi, akkor elbúcsúzom. De addig... Úgy érzem: éneklésre születtem. A színpad vonzásában élek, a véremlékben van. Ha belépek az öltözőbe, már nem „a Simándy” vagyok, hanem a szerep-alak. Szabad időmben? Bérletem van a Madách- és a Vígyszínházba, Beethoven hallgatók levezetői, és ápolom a szőlőmet, amelynek a borát soha nem iszom, csak ajándékozom. Ha a születésnapomra kívánhatnék valamit, egészséget kérnék, hogy felnevelhessem öt éves kislányomat. S egy jó ideig még tiszta énekelni szeretnék.

Képhamisítók

A művészettörténészeknek mindig komoly problémát jelentettek a hamisítványok. Tulajdonképpen nem sikerült eldönteniük, hogy a hamisítvány művészet-e vagy sem. Annál is nehezebb a dolguk, mivel olyan nagy művészek, mint Michelangelo, vagy Tiziano is foglalkoztak képhamisítással. Köztudomású, hogy Tiziano tökéletes Giorgionemásokot készített. A Louvre-ban őrzött „Mezei hangverseny” című festményt a szakemberek hol Giorgione, hol pedig Tiziano alkotásának tartják.

A festők többnyire nyereségvágyból folyamodnak a képhamisításhoz. De más indítók is elképzelhetők. Van nekik tehetséges festők, akik képtelenek megkülönböztetni a közönség közönyével, és úgy gondolják, hogy legalább egy-egy jól sikerült hamisítvány révén tesznek szert némi sikerre.

A New York-i Metropolitan Múzeum igazgatója rádöbben, hogy újra felül kell vizsgálni európai képgyűjteményét. 300 modern festményről derült ki, hogy hamisítvány. Ugyanilyen problémákkal küszködik a tokiói Modern Művészetek Múzeuma is.

Ez a helyzet nem csupán az amerikai vagy japán művészettörténészek és muzeológusok „nemtörődőségével”, vagy hozzá nem értésével” magyarázható. Vannak képhamisítók, akik egészen kivételes tehetséggel készítik az eredeti alkotásokhoz megszólalásig hasonló másolataikat. Köztudomású például, hogy Picasso is nem egyszer készített más festő munkájáról tökéletes másolatot.

1965-ben Jean-Pierre Scherrount négyévi börtönrre ítélték, mert szorosan készített hamis Braque, Delaunay, de Staël, Léger stb. képeket. A sors ironiája, hogy a korábban névtelen festő, akinek sehol sem sikerült meghódítania a közönséget, éppen a börtöncellában vált „híres művészé”.

De minden idők leghíresebb hamisítója minden bizonnyal az 1889-ben született holland Van Meegeren.

Fiatal korában, mint kezdő festő viszonylag szép sikereket ért el. A kritikusok elismerték, hogy portréi jól sikerültek, de kivétel nélkül azt állították, hogy „nincs” egyénisége”.

Az elkeseredett Van Meegeren ekkor döntö elhatározásra jutott: megfesti Vermeer egyik

képének tökéletes mását. Hogy a teljes titoktartást biztosítsa, családjának sem szólt tervéről és elutazott Párizsba. Tanulmányozta Vermeer képeit, elolvasott róla minden hozzáférhető művet és különösen sokat foglalkozott a régi mesterek használt túlszíros olajfestékek összetételével. Londonban felvásárolta egy kereskedő teljes lapis lazuli készletét. Ugyanis a híres Vermeer-féle kék — porrártott lapis lazuliból készült. Van Meegeren aprólékos munkával elkészítette Vermeer „Emmausi zarándokok” című képének pontos másolatát. Ezután már csak az maradt hátra, hogy alkotását antik festményre változtassa. Amikor az Emmausi zarándokok már valóban 300 éves alkotásnak látszott, Van Meegeren dobogó szívvel bekopogtatott Abraham Bredius holland műértőhöz, hogy azonosítsa a képet. Nemsokára megkapta a szakértői választ: a kép festője minden kétséget kizáróan a delfti Vermeer. Van Meegeren tovább folytatta képhamisítói tevékenységét, míg végül börtönbe került. Egy évre ítélték. De akkor már elérte azt, amire vágyódott: nevét világszerte ismerték, valóságilag elárasztották megrendelésekkel.

A festészet Sherlock Holmes, Isard detektív főfelügyelő, aki 25 éven át folytatott elkeseredett küzdelmet a „festészet gengszterei” ellen emlékirataiban elmondja, hogy egész pályafutása alatt a legfantasztikusabb képhamisító Georges Comnène volt. Bravúros ügyességgel hamisította kortársait: Utrillót, Modiglianit, Buffet-t.

Comnène, akit 1962-ben börtönrre ítélték, kihívást intézett Buffet-hez: a maga részéről hajlandó 15 perc alatt Buffet bármelyik Anabel portréját tökéletesen lemásolni. Amennyiben Buffet ugyanennyi idő alatt elkészíti Comnène Anabelről festett portréjának másolatát, 30 ezer frank úti a markát. Buffet azonban nem vette fel az eldobott kesztyűt.

Bármilyen nagy művészek legyenek is a képhamisítók, még ha bizonyos vonatkozásban felül is múlhatják azokat a mestereket, akiknek alkotását lemásolják, mégsem mérhetjük őket a nagy művészekkel azonos mércével. A hazugság virtuózait a sors nem áldotta meg alkotókészséggel, hiányzik belőlük az új teremtő erő, röviden a zsenialitás.

Az öngyilkosságok nyugtalanítják a svédeket

Svédországban évente többen halnak meg önkéntestől, mint közlekedési balesetekben. Naponta legalább egy svéd tinédzser próbálkozik az öngyilkossággal. Az öngyilkosságok és öngyilkossági kísérletek növekvő száma nyugtalanítja a pszichiátereket és az ország hatóságait, és felveti az okok kérdését, hogy miért tűnik az élet a nyolcmillió népfő sok tagja számára elviselhetetlennek.

A hivatalos statisztika szerint Svédországban évente 1600 öngyilkosságot követnek el. Egyes szakértők szerint ez a szám 2000. A becslések szerint tízszer ennyi öngyilkossági kísérlet szerencsés véget ér Svédország kórházaiban. A visszaesések száma magas. A svéd orvosokat lesújtja ez a statisztika, és elismerik, hogy e téren a pszichiátria egyelőre tanácstalan. Több asszony, mint férfi, viszont több fiú, mint lány követ el öngyilkosságot.

Különböző vizsgálatokban megállapították, hogy milyen emberek és csoportok élnek a „veszélyes övezetben”. Özvegyemberek és özvegyasszonyok, elváltak, magányos öregek, depressziósok, alkoholizáltak és súlyos neurotikusok. Nyomorúságából több nő, mint férfi keres a halálba kiutat.

Mi indítja azonban a fiatalokat kétségbeesett tettükre? Az 1972-ben elkövetett öngyilkosságok vizsgálatát azt mutatja, hogy kereken 400 svéd fiú és lány próbált önkéntestül véget vetni életének. Harmincötüknek sikerült. 24 fiú, 11 lány volt, 15—19 évesek.

A tinédzserek öngyilkosságának okait kutató megállapították, hogy otthoni problémák az elsődlegesek. Ezeket követi a szerelmi bánat, az iskolai nehézségek és a nem kívánt terhesség. A pszichiáterek véleménye szerint Svédország egész pedagógusgárdájának speciális pszichológiai tanfolyamra kellene járni.

KIS TÖRTÉNETEK

Híres emberekről

1962 július. A Hány János szabadtéri előadásának jelmezes főpróbája Szege-den. Minden főpróba — izgalmas dolog. Ilyen hatalmas apparátust mozgató, viszonylag gyorsan készülő szabadtéri előadás esetén az izgalom hatványozottan növekednek.

A Hány János főpróbája sem kivétel. Baj baj után, botrány botrány után — amit az ilyenkor szokásos — a díszletezés meg-megakad, a jelmezek hiányosak, a hangulat egyre forróbb, az emberek egyre idegesebbek. A rendező: Békés András már a haját sem tépi. Ereje végső megfeszítésével próbálja „összehozni” a produkciót.

Elérkezik az a jelenet, amikor a bécsi udvarban álló nyolcméteres zenélő órából az órazené taktusaira hat, kis katonának öltöztetett gyerek lépdel elő. A zene indul, kilép az első gyerek, kilép a második, a harmadik, majd a negyedikre kerülne a sor — de a negyedik gyerek sehogyan sem bírja el.

Megállni — kiált a rendező. — Ügyelő! Hol a negyedik gyerek?

Az ügyelő kihajlik a színpalak mögül, és kezéből tölcscsért csinálva, letrombitál a rendezőnek:

Lagzin van, rendező elvtárs, de holnap estére itt lesz.

A rendező nagyot fúj, nincs mit tenni. Int, hogy kezdjék újra.

Az órazené megszólal. Kijön az első gyerek, kijön a második, a harmadik, a negyedik hiányzik. A zene szól tovább, jönni kellene az ötödiknek, de az se jön elő.

Megállni! — harsog a rendező. — Ügyelő! Megint hiányzik egy gyerek. Az hol van?

Az ügyelő kisvártatva kidugja fejét, tölcscsért formál a kezéből, és visszabömböl: — Lagzin, rendező elvtárs! Az is lagzin van, de holnap este biztosan itt lesz.

Ha lagzin van, lagzin van. A rendező megtöri a homlokát, és jelt ad, hogy kezdjék előlről. De amikor a harmadik menetben a hatodik gyerek is hiányzik, tomlolni kezd.

Ügyelő! Ügyelő! Ügyelő! — ordítja, üvölti, szieszi három változatban.

A hatodik gyerek, a hatodik is hiányzik... Azt ne mondja, hogy az is lagzin van!

Az ügyelő most már teljes testmértékben előtűnik az oldalkulissák közül. Megáll, mint aki tudja, nincs mit vesztenie. Egy élete, egy halála:

Pedig így van, rendező elvtárs. Mind a hárman lagzin vannak. Ugyanis testvérek.

Egy ősi templom Jugoszláviában

Prizren városától nem messze, egy sziklás völgyben található a Szt. Archangel templom maradványai. A templomot Dusan cár építtette 1348 és 1352 között, s ma már csak a romjai láthatók. A templomban temették el a hatalmas uralkodót. A templom egykori szépségével csodálatba ejtette a messzi földről érkező zarándokokat.

E monumentális építmény külső falát két színű kockaköbök emelték, belső falait gazdagon színezett, helyenként arannyal díszített freskók bo-

ritították. Amikor ásatásokat végeztek a romok között, sok kőszobrot találtak, köztük magának Dusan cárnak a mellszobrát is.

Tudományosan bizonyított tény, hogy a templomot magas fal vette körül, és volt pincéje, péksége, fürdője. Kórháza és még sok egyéb helyisége. Megtalálták az ebédlőt, amelyben 400 emberre terítették, s valójában gyűléseket is tartottak.

A templom falán büszke felírás maradt: „Nincs a nap alatt hozzá hasonló!”

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20							21				22							
23							24				25						26	
27				28	29				30	31							32	
33				34	35				36	37					38	39		
40				41	42				43	44				45		46		
				47					48					49	50			51
				52					53	54				55				56
57				58					59					60	61			
64				65	66				67					68			69	70
71				72					73	74							75	76
77				78					79								80	
81																		

Könnyű percek

VÍZSZINTES: 1. Háziállatról szóló közmondás. Átvitt értelemben a ráhibázással kapcsolatos emlegetik (zárt betűk: U, L). 20. A csokoládé egyik nyersanyagával öltött. 21. „A” barát. 22. Konyhaeszköz, de terített asztalon is helyet kaphat. 23. „... repül a nap, mint a fárdat madár” (Petőfi). 24. Hibázó. 25. A stílus neve a régi irodalomban. 26. Visszavert. 27. Tolás... (ovális). 28. Seregek. 30. USA-tagállam, atombombakísérletek színhelye. 32. Község a keszthelyi járásban. 33. Férfinév. 35. Oda-vissza jól lát, éjjel is, nappal is. 37. Régi leveleken olvasható címzésrövidítés. 38. Kedvelt sütemény. 40. Római isten. 41. Elsőtűző berendezés ablakon, ajtón. 43. Hírszög. 46. Megtörtént dolog, kázus. 47. Még nem haladt. 48. A futball-labda része. 49. Nagyszerű. 52. Az a dunántúli város, amelynek a notában sóprik az utcáján. 53. Részesedési arányok. 55. Földalomszél. 56. Feltételes költő. 57. „... káposzta, borul a levele” (népköltészet). 59.

IRE. 60. Formál. 52. Jókai szerinti ez az ember nem ven ember. 64. Iskolai osztályzat. 65. Mária egyik változata. 68. Zene-művészetünk egyik halhatatlanja (Ferenc). 70. A.A.A.A. 71. Fél virtus! 72. Dalon is emlegetett pesti villamos. 73. Történelmi nevezetesség város Romániában (Jibou). 75. Felsőz. 77. Európa legkisebb enekesnadara. 79. Az ellenőr végez ilyen próbát. 80. Hun király volt. „Isten ostaró”-nak is neveztek. 81. Egy másik ismert közmondás. Átvitt értelemben arról szól, aki nem találja azt, ami a szeme előtt van (zárt betűk: A, A). FÜGGŐLEGES: 1. Lehet könnyű és nehéz is, de le kell küzdeni. 2. Nem mondható rá, hogy senki, de nem tudni, hogy ki. 3. Előforduló. 4. Him sertés. 5. Gyakori magyar családnév. 6. Y. S. 7. Papagájféle madár. 8. Ial tréfásan. 9. Nyakbavaló, de nem nyakkendő. 10. Királyi üdülőhely. 11. Az arzen végycé. 12. A másik helyre helyez. 13. Labdát továbbít. 14. Egési melléktermék. 15. ZSY 16. Mutatószó. 17. Kiválóan sikerült alkotás. 18. Levélben található, de postai levélben nemigen. 19. Olyasmi, mint a túske, mégsem túske. 24. Arra a helyre taszít. 25. Szárnyaló. 29. Maros-parti város. 31. Etelka becézése. 32. Ezt a gépet a bányákban használják. 34. Egykori vármegye, sivel a végén népszerű sportriporteur neve. 36. Ráverés. 59. Döntetlen a sakkpartin. 42. Tudományág. 44. Ami a korlátban és a skarlátban azonos! 45. Ebben a lengyelországi városban emlékedik a Wawel. 47. Kaján mulatság más baján. 48. Elfajzott. 50. Az észak-amerikai Nagy-tavak egyike. 51. A méhcsipés következménye. 52. Péterke. 54. Vitaminus gyógyszer. 55. E sav hig oldatát fertőtlenítésre használják. 56. Hetekig egy helyen tartózkodó. 57. Kő... nem marad (teljesen rommá vált). 58. Ezt is, azt is... is. 61. Másolással foglalkozó személy vagy iroda. 63. Ha ilyen a kardod, toldd meg egy lénéssel. 65. Táp-láló hal névelővel. 67. Ezze jelentése. 69. A Madách Színház művésze. 72. PSA. 74. Sarok, szöglet. 76. LTR. 78. R. L. 79. A kén és a fluor vegyülete. 80. Névelő. Beküldési határidő: 1976 október 2.

Ülést tartott a Minisztertanács

A Minisztertanács ülést tartott.

A külügyminiszter jelentést tett Einar Aguissonnak, az Izlandi Köztársaság, Joaquim Alberto Chissanonak, a Mozambiki Népi Köztársaság és Knut Frydenlundnak, a Norvég Királyság külügyminiszterének hazánkban tett hivatalos látogatásáról. A kormány a beszámolót tudomásul vette.

A kormány megtárgyalta és elfogadta az építési és városfejlesztési miniszter jelentését az év befizetésére tervezett nagyberuházások, valamint a gyorsításra kijelölt beruházások kivitelezésének helyzetéről, s utasította az illetékes minisztereket, hogy az egyes beruházások kivitelezésében mutatókó késedelmek ocait szüntessék meg.

Az igazságügyminiszter előterjesztésére a kormány megtárgyalta a tanács tagok javaslatáról szóló törvényjavaslatot, és úgy határozott, hogy azt az országgyűlés elé terjeszti.

A mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter jelentést tett a nyári belakartási munkák végrehajtásáról, valamint az őszi munkákra és a felvásárlásra való felkészülésről. A kormány az előterjesztést elfogadta, és felhívta az érde-

kelt minisztereket, az országos hatáskörű szervek vezetőit, hogy a feladatok maradéktalan végrehajtásához szükséges intézkedéseket időben tegyék meg.

A kormány megtárgyalta a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszternek a zöldségtermesztés helyzetéről készített előterjesztését, és határozott a termelés fejlesztéséhez szükséges intézkedésekről.

A kormány elfogadta az építési és városfejlesztési miniszternek a Balaton központi fejlesztési program végrehajtásának helyzetéről, illetve az ötödik ötéves terv időszaka első feladatok irányelveiről szóló előterjesztést.

A Minisztertanács ugyanakkor elfogadta a velencei-tavi fejlesztési program I. ütemének teljesítéséről szóló jelentést.

A Magyar Tudományos Akadémia főtitkára és az úrkutatói kormánybizottság elnöke jelentést tett a kormány-nak a világűr békés célú kutatásában és felhasználásában való együttműködéséről kötött Interkormányos-egyezmény aláírásáról. A Minisztertanács a jelentést jóváhagyólag tudomásul vette.

A kormány ezután egyéb ügyet tárgyalt.

Szaktanácsok az egyetemre készülnek

A Budapesti Műszaki Egyetem rektora köszöntötte az egyetemen a szaktanácsok előkészítő tanfolyamának hallgatóit. Az idén negyedik alkalommal rendezik meg az egyéves tanfolyamot.

Az elmúlt években több mint 550 szaktanács került be a tanfolyam segítségével a műszaki felsőoktatási intézményekbe és folytatja — általában sikeresen — tanulmányait. Ezúttal 115 nagyüzem 234 érettségivel nem rendelkező szaktanácsa kezdi meg a tanulást Budapesten, Debrecenben, Dunaújvárosban, Győrött, Kecskeméten, Miskolcon, Pécsen és Veszprémben.

Megkezdődik a munka mellett érettségizett szaktanácsok előkészítő tanfolyama is. Ezen 92 nagyüzem 163 szaktanácsa vág neki a nagy szorgalmat, kitartást igénylő feladatnak.

Csehszlovákia az őszi BNV-n Bemutatják az új Skoda személygépkocsit

Tíz csehszlovák külkereskedelmi vállalat a tavalyinál 30 százalékkal nagyobb területen mutatja be a csehszlovák ipar által gyártott fogyasztási cikkeit az őszi Budapesti Nemzetközi Vásáron. A Csehszlovák Szocialista Köztársaság nagykövetségének kereskedelmi attaséja elmondta, hogy az őszi BNV-re a tavalyinál hárommal több külkereskedelmi vállalat jelentkezik. Először vesz részt a Pragoexport, amely szabásati kellékeket, irodaszereket, bordízműveket, borotválkozókellékeket, játékokat és sportcikkeket hozott magával; új jelentkező a Merkuria, amely gépipari tartós fogyasztási cikkeket és a Chemapol Bratislava, amely műanyagokat, mezőgazdasági vegyszereket és gumipari termékeket mutat be.

A csehszlovák kiállítás érdekessége lesz a Motokov standja, ahol a legújabb típusú Skoda személygépkocsikat láthatja majd a közönség. Ez lesz egyben a gépkocsik első külföldi szereplése is.

A csehszlovák kiállítás anyaga az idén sokkal gazdagabb lesz a tavalyinál. A felsorolt fogyasztási cikkeken kívül motorkerékpárokat, hűtőgépeket, mosógépeket, kályhát, magnetofont, televíziókat, textilárakat, bőr- és cipőipari

Ismét megnyílt az aquincumi múzeum

Újra megnyílt a Budapesti Történelmi Múzeum Aquincumi Múzeuma: újonnan feltárt római kori leletekkel, újjárendezetten várja az érdeklődőket, s az eddiginél teljesebb képet nyújt a kétezres éves római város település-részéről, építéséről. A romterületen hajdani házcsoportok, utcarészletek láthatók. A romterület felbecsülhetetlen értékű kultúrtörténeli hagyatéka emlékeztet a főváros elődjének hajdani lakosaira. Megismerheti a közönség Aquincum történetét, helyét, a római birodalomban. A lakóházak és a boltok berendezései kömélekek mutatják, hogy időszámításunk kezdetén milyen körülmények között éltek, dolgoztak az emberek. A nagy számú lelet között láthatók szobrok, falfestmények, stukkók, mozaikok, csontkockák, zsetonok, kultikus tárgyak is. Kiemelkedik az aquincumi ásatások világhírű lelete, a víziorgona.

termékeket, üvegárut, bilsut, sört, különféle konzerveket és szeszes italokat hoztak magukkal a csehszlovák külkereskedelmi vállalatok Budapestre.

Huszonöt éves a zalai olajtermelés

A 26. bányásznap egyúttal jelentős évforduló a zalai szénhidrogénbányászok számára: megünnepezték a nagylengyeli olajmező felfedezésének és feltárásának negyedszázados évfordulóját. Huszonöt év alatt mintegy 18 millió tonna kőolajat termeltek ki, és ezzel nagy segítséget nyújtottak a szocialista iparosítás első lépéséhez és később kibontakoztatásához.

A szorosabb értelemben vett szénhidrogén-bányászaton kívül szélesebb körű társadalmi, gazdasági és műszaki jelentősége is van a nagylengyeli olajmezőnek. Az olajmező felfedezésével számottevően megerősödtek Zalában a munkások tálai sorai.

A nagylengyeli termelési-művelési módszerek mind a mai napig számos területen gazdagítják a kőolajbányászati gyakorlatát és elméletét. Következő nagy erőpróbájuk a másodlagos leművelés, kiterjedt, üzemszerű alkalmazása.

Velencei-tavi tervek

A tíz kilométer hosszú, két és fél kilométer széles, 26 négyzetkilométernyi Velencei-tó a budaestiek, a Fejér megyeiek legkedveltebb pihenőhelye. A tó környékét folyamatosan, tervszerűen fejlesztik. A negyedik ötéves terv során több mint egymilliárd forintot — a központi költségvetésből 235 milliót — fordítottak ilyen célokra. A tó fejlesztési programját több ötéves tervre határozták meg, s ennek eredményeként azt kívánják elérni, hogy majdan mintegy százezeren tölthessék itt kellemesen szabad idejüket, üdülve-kirándulva, megtalálva a vízisport sokféle lehetőségét.

Az elmúlt években megépítették a zámolyi és a pátkai víztárolót, ahol a tó átlagos vízmennyiségének mintegy 40 százaléka tárolható. Bővítették a dinnyes-kaptori csatornát is. Ezek a fejlesztések együttesen lehetővé tették, hogy megközelítőleg állandó szinten tartassák a tó vizét. A biológiai egyensúly fenntartásáért jelentős mederszabályozást és nádirtást végeztek; az eltávolítandó mintegy kilencmillió köbméter iszap negyedtől már kivették a tóból. Több mint 94 hektárnyi partzónát töltöttek fel, s lehetővé vált nyolc kilométernyi új partvédőmű létesítése is.

Bővültek a Velencei-tó környékének köznevelési megépült a regionális vízmű, amely tavaly már tízezer köbméterrel több ivóvizet adott naponta. A negyedik ötéves terv során 159 kilométer hosszú ivóvízhálózat épült, s ez mintegy ötezer telket lát el ivóvízzel. Naponta 500 köbméter kapacitású szennyvíztisztító telep is épült. A tó északi partján 265 hektárnyi erdőt telepítettek, és 14 hektárnyi parkot építettek a környéken. Megépült a panoráma út, 21 500-ra bővült a strandok befogadóképessége, és 40 millió forintért bővítették a kereskedelmi hálózatot.

A vízisportok paradicsomává lesz a távolabbi jövőben a Velencei-tó, már kész az evezős- és a kajak-kenu edzőpálya, s megkezdődött az északi parton a nemzetközi előírásoknak megfelelő, több mint két kilométer hosszú kajak-kenu pálya kiépítése. A pálya mellett lelátót, indítótoronyt építenek, s az ötödik ötéves terv utolsó esztendőjében már versenyeket is rendeznek itt.

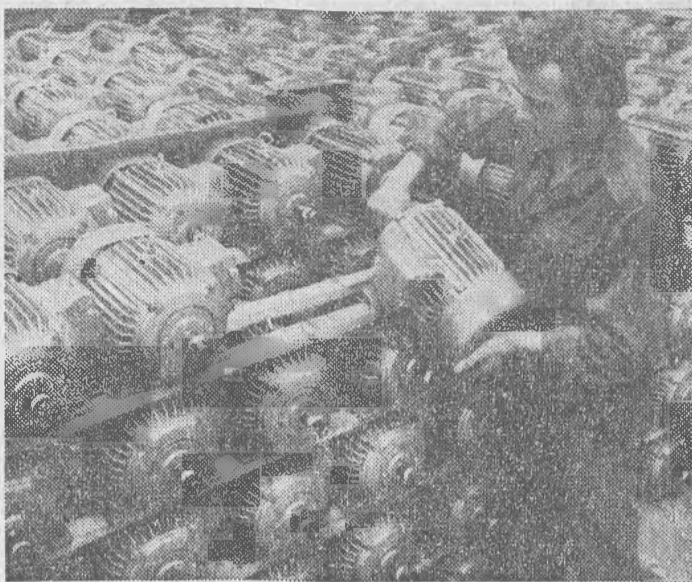
Tovább folytatódik a kirándulóközpontok, a strandok, az ifjúsági üdülőtelepek építése. A 45-ös kilométernél kétezer autó és hatervezendő számú építenek autósstrandot, ahová beállhatnak a kocsik, és a vendégek tetszés szerint a kabinokban vagy az autókban öltözhetnek. Autócentrum alakul ki — ellátási központtal — a már meglévő töltőállomás mellett. Tovább bővül a velencei ifjúsági üdülő- és kirándulóközpont, ahol az idén már háromszáz fiatal nyaralt, de a tervidőszak végére ötezeret várnak a faházakba, sátrakba. Az új ifjúsági strand 1978-ra készül el.

A mostani tervidőszakban korszerű ellátási központot kívánunk kialakítani Agárdon. A Velencei-tavi intéző bizottság megtervezte a modern bazársort, éttermet, piacot, ABC-áruházat, mindazokat a létesítményeket, amelyek az ide látogató üdülők jobb ellátását szolgálják. Reméljük, hogy sikerül beruházásokat találniuk, akikkel a terveknek megfelelően közösen létrehozhatják majd ezt a centrumot. A Belkereskedelmi Minisztérium egyszerű akcióprogram keretében támogatja a kereskedelemfejlesztést, a Fejér megyei tanács pedig a kereskedelmi ellátás javítására összpontosít.

A tervidőszak feladatai közé tartozik a közúti közlekedés gyorsabb ütemű fejlesztése, a helyi autóbusszjáratok számának gyarapítása is.

Kétezer-öt száz nő dolgozó helyzetén javítottak az elmúlt két évben a Tatabányai Szénbányánál. Az erre hozott határozat megvalósítását a vállalat vezetői most megvizsgálták. Ezek szerint számos munkahelyen csökkentették a zajártalmat; s a három vagy több gyermeket nevelő anyákat saját kérésükre csak délelőtti munkában foglalkoztatják.

TÖBB VILLANYMOTOR

Nagyszabású rekonstrukció folyik az EVIG Kiszégyárában. 1978-ig több új megmunkáló és automata gyártósort állítanak üzembe. A korszerűsített technikával a jelenlegi 140 ezer helyett évente 250 ezer villanymotort készítenek majd

Újabb huszonkét község kap vezetékes ivóvizet Zala megyében

Zalában sok helyütt rossz minőségű a hagyományos kútból nyert ivóvíz, ezért a vidéken sokat kell áldozni a vezetékhálózat kiépítésére. Az V. ötéves terv során 250 millió forintot költenek e célra. Újabb törpevízművek épülnek szerte a megyében; összesen huszonkét további község lakói kapnak vezetékes vizet. A Dél-Zalai Víz- Csatornamű és Fürdő Vállalat a napokban fejezi be Miklósfalván és Becsényhelyen a teljes hálózat szerelését. Bagodvitenyén, Zalaboldogfalván és Felsőbagodon ugyancsak a finisnél tartanak az Észak-Zalai Víz-, Csatornamű és Fürdő Vállalat szakmunkásai. Zalaapátiban, Zala csében is még az idén sor kerül a műszaki átadásra.

A vízműépítésen kívül a közművesítés magasabb fokán álló községeken már a csatornahálózat kiépítése és a szennyvíztisztító telepek létesítése megkezdődik. E munkákat — még 1976-ban — Zalaalövön, Pacsán és Lovásiban kezdi meg, jövőre pedig már üzembe is helyezik itt a tisztítókat.

Befejeződött a szombathelyi konferencia

A jog a környezet védelmében

A környezetvédelem jogi vonatkozásairól Szombathelyen tartott nemzetközi konferencián tizenkét ország jogtudósai és gyakorlati szakemberei vettek részt.

A Magyar Tudományos Akadémia vesztprémi bizottsága, az Országos Környezetvédelmi Tanács és a Magyar Jogász Szövetség rendezésében lezajlott ötnapos eszmecsere egyedülálló volt a maga nemében, hiszen először találkoztak a különböző társadalmi rendszerű országok jogászai. Ötvenhat előadás hangzott el a környezetvédelmi szabályozó aktuális jogi kérdésekről, azok szerepéről az ember környezetvédelmét szolgáló törvények megvalósításában.

A záróelőadást dr. Bakács Tibor, a Magyar Tudományos Akadémia vesztprémi akadémiai bizottsága jogtudományi szakbizottságának titkára mondta. A szakbizottság három éve kezdte el a környezetvédelemmel kapcsolatos kutatásokat.

— Kitaposatlan úton kell haladniuk a kutatóknak. A több ezer éves jogtudományban mindössze néhány esztendő múltra tekinthetnek vissza a ma már nélkülözhetetlen környezetvédelmi jogszabályok. A tudományos-technikai forradalom viszont naponta újat teremt, s ez sokszor környezeti ártalmakkal jár. Az élet minőségének védelmével kapcsolatos minden erőfeszítés hiábavaló, ha nem sikerül kiépíteni a nemzetközi jog hatásosan működő rendszerét — hangsúlyozta dr. Bakács Tibor.

— Az ENSZ 1973-ban környezetvédelmi jog kialakításá-

Öt aranyérem

Iparunk Lipcésében, Zágrábban

A lipcsei őszi vásár aranyérmét nyerte a Pamutnyomóipari Vállalat s a Finomposztó Vállalat egy-egy textilárúja, valamint a Balatonboglári Állami Gazdaság muskotályja, továbbá a morzsolt csemegekukorica-konzerv. Ugyancsak aranyéremmel díjazta a vásárgazgatóság a laboratóriumi hűtőszekrényeket, a Labor MIM és az ilmenai MLW labortechnikai gyár közös termékeit.

Megnyílt az őszi zágrábi nemzetközi vásár. A bemutatott 1310 jugoszláv kiállító termékei mellett 58 ország áruja látható, összesen 285 ezer négyzetméter területen.

A megnyitótól Dzsamal Bijedics, a jugoszláv szövetségi végrehajtó tanács elnöke, s dr. Jakov Szirotkovic, a Horvát Szocialista Köztársaság kormányelnöke meglátogatta a magyar kiállítást. Tizenhét magyar vállalat 1650 négyzetméter fedett, s 300 négyzetméter szabad területen mutatja be iparunk termékeit: kempingcikkeket, izzólámpákat, féltrezetőket, gyermek- és női ruhákat, méterárukat, játékokat, valamint Rába-kamiont, járműfőegységeket és -alkatrészeket.

Bács-Kiskun első ifjúsági garzonházába költözik

Bács-Kiskun első ifjúsági garzonházába költözik be 220 fiatal házaspár Kecskeméten. Az új épület átmeneti otthonul szolgál a fiatal házaspároknak; a beköltözéssel egyidőben a kecskeméti Alföld Áruház lakberendezési kiállítását rendez a lakóházban, ahol kiválaszthatják a nekik legjobban tetsző bútortokat.

Az ország egyik legkorszerűbb járműjavító próbatermék helyéért üzembe Szombathelyen. Az NSZK-tól vásárolt próbapad műszerei 18 ponton mérik a gépeket, így valóban csak tökéletesen helyreállított vasúti motorkocsik hagyhatják majd el az üzemet.

Ötvenéves a diósgyőri I-es kohó

Nevezetes dátumhoz érkezett a diósgyőri Lenin Kohászati Művek egyes számú kohója. A nagy múltú gyár első koksztüzelésű kohóját kéreken fél évszázada helyezték üzembe. A kohóból a 3 millió 900 ezredik tonna nyersvasat csapolták le.

A diósgyőri nyersvasgyártás történetéhez tartozik, hogy 1938-ban építették meg a kettes számú kohót, majd a felszabadulás után, 1952-ben, szovjet műszaki és gazdasági segítséggel, a harmas számú, 700 köbméteres óriás kohót.

A diósgyőri Lenin Kohászati Művek nagy olvasztóműve a három kohóval most naponta négyeszeresét termeli az 1938—39. évi átlagos teljesítményének.

Meghalt Kamjén István

Kamjén István József Attila-díjas író, a Szocialista Hazáért Erdemrend kitüntetettje 69 éves korában váratlanul elhunyt.

Kamjén István Mezőtúron született, szűkös körülmények között nevelkedett. 1921-ben került Budapestre, ahol kubi-kosként dolgozott. 1927-ben kapcsolódott be az illegális mozgalomba, irodalmi pályája egy évtizeddel később kezdődött, amikor megismerkedett a népi írók csoportjával. A felszabadulás után egy ideig a parasztpárt képviselőjeként tevékenykedett, 1959-ig a Pest megyei Tanács tagja volt. Írásai a szegényparaszti életről adnak realiztikus képet. Jelentős művei: a Mihály és az Emberpiac című regény, a Szerződés című kisregény. Elbeszélései három kötetben láttak napvilágot. Néhány művét lengyelre is lefordították.

Korszerűsítik a méz szállítást Ajkán. A Timföldgyár és Alukohó évente 70 ezer tonna mézet használ föl, s a Duna Cementipari Művektől érkező méz mozgatása, szállítása eddig rendkívül nehézkes volt. Szakemberek most kidolgozták a konténeres szállítási módszereit, amelyet már ez év végén bevezetnek.

Az építésügyi és városfejlesztési miniszter kiadta a lakások elosztásáról és a lakásbérletről szóló korábbi rendeletek és végrehajtási utasítások, módosítások egységes szerkezetbe foglalt szövegét. A kódexben külön fejezetbe tartoznak a lakásbérleti jogviszonyra vonatkozó rendelkezések, többek között a bérbeszámitási jog gyakorlásának feltételei, a bérlo halálát követően keletkezett helyzet meghatározása, a lakásbérleti jogviszonyra vonatkozó intézkedések, az al-bérleti jogviszony. A kódex zárolórendeletkezési szinten tisztázzák az eddig vitás kérdéseket.

Üttörőlabort építenek Nyiregyháza. A tábor felépítéséért csak 40 000 tanuló fiatal, munkás és vállalatalkalmazott dolgozik majd, az évek óta megrendezett „Együtt Nyiregyházáért” társadalmi munkaakcióban.

Bács-Kiskun első ifjúsági garzonházába költözik be 220 fiatal házaspár Kecskeméten. Az új épület átmeneti otthonul szolgál a fiatal házaspároknak; a beköltözéssel egyidőben a kecskeméti Alföld Áruház lakberendezési kiállítását rendez a lakóházban, ahol kiválaszthatják a nekik legjobban tetsző bútortokat.

Az ország egyik legkorszerűbb járműjavító próbatermék helyéért üzembe Szombathelyen. Az NSZK-tól vásárolt próbapad műszerei 18 ponton mérik a gépeket, így valóban csak tökéletesen helyreállított vasúti motorkocsik hagyhatják majd el az üzemet.

A Jászberényi Hűtőgépgyár legutóbb az NSZK-beli Bosch-céggel kötött tízéves licencszerződést. A Bosch-hűtőgépek gyártása a jászberényiek exportmértékét jelentős mértékben javítja.

Az írástudatlanság felszámolásáért vívott harc napján, Kurt Waldheim, az ENSZ főtitkára megállapította: ma több mint 800 millió analfabéta él a világon, s számuk növekedése elkerülhetetlennek látszik a következő években.